

Raportul internațional privind situația respectării drepturilor omului în România în 2014

25 iunie 2015

Rezumat

România este republica constituțională cu un sistem parlamentar democratic și multipartit. Pe 2 noiembrie și 16 decembrie au avut loc alegeri prezidențiale, iar observatorii electorali au constatat nereguli la cele două tururi ale alegerilor, inclusiv existența unui număr insuficient de secții de votare pentru numărul mare de români din diaspora.

Parlamentul bicameral (Parlamentul României) este constituit din Senat și Camera Deputaților, iar reprezentanții din ambele camere sunt aleși prin vot popular. În 2012, în țară s-au organizat alegeri parlamentare pe care observatorii le-au considerat în general lipsite de nereguli. Autoritățile au menținut eficient controlul asupra forțelor de securitate.

Printre problemele serioase de drepturile omului s-au numărat hartuirea și relele tratamente aplicate deținuților și romilor de către poliție și jandarmi, inclusiv moartea a cel puțin unei persoane, cauzată de poliție. Corupția guvernamentală a rămas o problemă răspândită care a afectat toate sectoarele societății. Discriminarea socială sistematică a romilor le-a afectat acestora dreptul la educație, locuință, îngrijire medicală și oportunități de angajare adecvate.

Alte probleme de drepturile omului semnalate în cursul anului au inclus condițiile deficitare din penitenciare și încercările continue ale unor politicieni de a compromite independența justiției. Guvernul nu a luat măsuri eficiente pentru retrocedarea bisericilor greco-catolice confiscate de fostul guvern comunist. Amenințările personale și profesionale la adresa jurnaliștilor au subminat libertatea presei. S-au semnalat în continuare cazuri de violență împotriva femeilor și de discriminare a acestora. Au existat unele acte și declarații antisemite și mass-media a continuat să publice articole antisemite. S-au răspândit în continuare puncte de vedere antisemite, rasiste, xenofobe și naționaliste pe internet. Instituțiile guvernamentale nu au acordat asistență adecvată persoanelor cu dizabilități și au neglijat persoanele instituționalizate cu dizabilități. Romii au fost discriminați sistematic de către societate. Discriminarea homosexualilor, lesbienele, bisexualilor și transsexualilor (LGBT), dar și a persoanelor bolnave de HIV/SIDA, în special copiii, de către societate, au continuat să fie o problemă. Drepturile angajaților au fost în continuare o problemă.

Sistemul judiciar a luat măsuri pentru punerea sub acuzare și pedepsirea funcționarilor de stat care au comis abuzuri, dar autoritățile au amânat în mod repetat procesele referitoare la presupuse cazuri de abuzuri ale poliției, multe dintre ele încheindu-se cu achitarea polițistilor.

Secțiunea 1: Respectarea integrității persoanei, inclusiv dreptul de a nu fi supusă la:

a. Privare arbitrară sau ilegală de viață

S-a semnalat cel puțin un caz de ucidere arbitrară și ilegală a unei persoane de către autorități sau agenții acestora.

În seara zilei de 4 martie, Secția 10 Poliție din București l-a dus pe Daniel Gabriel Dumitrache, un tânăr român de 26 de ani, la sediu, pentru încasare de taxe ilegale de parcare într-o parcare. Conform Asociației pentru Apararea Drepturilor Omului în România – Comisia Helsinki (APADOR-CH), Dumitrache era „parcagiu” și obținea un venit gasindu-le soferilor spații de parcare în schimbul unui bacsis. Conform APADOR-CH, alți parcagii din zona au semnalat că au fost hartuți de către poliție. Politistii le-au spus membrilor familiei că Dumitrache a murit la scurt timp după miezul nopții. Nu au oferit detalii suplimentare. Rudele au susținut că erau vânați pe corpul decedatului. La trei zile după moartea lui Dumitrache, poliția a emis un comunicat de presă în care se susținea că i s-a făcut rău în arestul poliției și, deși a primit îngrijiri medicale, a decedat la scurt timp. Conform comunicatului, corpul său nu prezenta urme de violență. Potrivit raportului medicului legist, cauza morții lui Dumitrache a fost o ruptură de splină. După o anchetă internă, poliția l-a arestat pe ofiterul George Stefan Isopescu pentru lovirii sau vătămări cauzatoare de moarte. Conform presei, Isopescu a fost eliberat în iunie sub control judiciar și mutat la o altă secție. La sfârșitul lunii octombrie, cazul era în continuare pe rol.

În decembrie 2013, autoritățile l-au acuzat pe ofiterul de poliție George Bogdan Grigoras de omor calificat pentru împuscarea unui bărbat din satul Tapu (județul Sibiu) în 2013. La mijlocul lunii noiembrie, cazul era încă pe rol.

În 2012, Institutul de Investigare a Crimelor Comunismului și Memoria Exilului Românesc a fost autorizat să demareze anchete penale ale crimelor comuniste descoperite în activitatea sa de cercetare. La cererea institutului, în august 2013, Parchetul General a început anchete penale împotriva membrilor conducerii penitenciarelor comuniste. În iunie și august, Parchetul General i-a acuzat de crime împotriva umanității pe comandantii Alexandru Visinescu și respectiv Ion Ficior, despre care se spune că sunt vinovați de moartea a 12 persoane și încarcerarea a alte 103 persoane. Pe 22 octombrie, instanța a dispus punerea sub sechestru a averii lui Visinescu. Cazurile se aflau pe rol la jumătatea lui noiembrie.

b. Dispariții

Nu s-au semnalat cazuri de dispariții sau rapiri motivate politic.

c. Tortura și alte tratamente sau pedepse crude, inumane sau degradante

Constituația și legislația interzic astfel de practici; totuși, ONG-uri și mass-media au semnalat cazuri de maltratare și abuzuri asupra deținuților, persoanelor cercetate în stare de arest, romilor și altor cetățeni, în primul rând prin uz excesiv de forță, inclusiv batai aplicate de poliție. Presa a semnalat astfel de cazuri în Galați, Constanța, Târgu Jiu, Craiova, Piatra Neamț, Resița, satul Turburea și alte localități. În cele mai multe cazuri, ofiterii de poliție implicați au fost exonerati.

Seful Poliției din Piatra Neamț a demisionat în martie după ce a fost surprins de camerele de supraveghere din secție în timp ce lovea o fată de 14 ani cu pumnii și cu picioarele. Direcția de Investigare a Infracțiunilor de Criminalitate Organizată și Terorism a început o anchetă, rămasă în curs la sfârșitul lunii octombrie. S-a demarat de asemenea anchetarea ofiterului de

politie care fusese de serviciu în ziua incidentului, sub suspiciunea ca a facut publica înregistrarea.

Conditiiile din închisori si centrele de detentie

Conditiiile din închisori au continuat sa fie dure si, în unele cazuri, sub standardele internationale. Abuzurile asupra detinutilor, de catre autoritatisau alti detinuti au fost în continuare o problema.

Conditii fizice: Potrivit Administratiei Nationale a Penitenciarelor din cadrul Ministerului de Justitie, pe 31 august, 637 de persoane, dintre care 1.568 femei si 338 minori, se aflau în penitenciare sau centre de detentie pentru minori. De la începutul lunii septembrie, capacitatea legala a sistemului de penitenciare era de 29.989 de locuri. Conform statisticilor oficiale, suprapopularea a reprezentat o problema, în unele penitenciare, nu s-a respectat suprafata standard de 4 m² per detinut, conform recomandarilor Comisiei pentru Prevenirea Torturii a Consiliului Europei. Detinutii au avut acces la apa potabila. Unele închisori au oferit acces insuficient la servicii medicale, iar hrana a fost de proasta calitate si insuficienta. În unele închisori nu au existat încălzire si ventilatie adecvate si iluminatul a fost insuficient.

APADOR-CH a semnalat faptul ca cele mai multe dintre închisori erau suprapopulate, mai ales penitenciarele din Craiova, Braila si Satu Mare, precum si centrul de arest preventiv din judetul Iasi. APADOR-CH a mentionat si conditiile inadecvate din unele închisori, inclusiv accesul insuficient la servicii medicale, proasta calitate a mâncarii, igrasia din bucatarii, personalul insuficient, numarul prea mic de bai si activitatile educationale insuficiente. APADOR-CH a criticat de asemenea lipsa tratamentului adecvat cu substante de substitutie pentru fostii dependenti de droguri. ONG-ul a declarat ca cele mai multe spatii destinate arestului preventiv ofera conditii inadecvate. Astfel, acestea erau plasate în subsolul cladirilor, fara lumina naturala si instalatii sanitare. La vizita efectuata în luna mai la centrul de arest preventiv din Iasi s-au constatat conditii inadecvate, inclusiv suprapopulare excesiva, ventilatie inadecvata si lipsa luminii naturale. Celulele nu aveau toalete, dusuri sau chiuvete, iar detinutii nu aveau voie sa foloseasca toaletele noaptea. În unele centre de arest preventiv nu exista posibilitatea organizarii de întâlniri confidentiale între detinuti si rudele sau avocatii lor.

Potrivit presei si ONG-urilor, în unele cazuri persoanele încarcerate si-au agresat si abuzat colegii de celula.

Conform raportului anual al Administratiei Nationale a Penitenciarelor, 102 persoane au decedat în închisoare în 2013, 26 dintre acestea suferind o moarte violenta. Într-unul dintre cazuri, cel al mortii lui Catalin Resmovici, survenita la sfârșitul anului 2013, autoritatile au declarat ca Resmovici a decedat în urma unei supradoze, în timp ce familia acestuia a sustinut ca trupul prezenta urme de violenta, inclusiv dinti sparti, un brat rupt si rani grave la cap. Familia a depus o plângere penala în luna ianuarie. Membrii familiei au declarat presei în februarie ca desi au depus mai multe plângeri penale, autoritatile de resort le-au ignorat si nu au început o ancheta. Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casatie si Justitie a raspuns ca acest caz nu este de competenta sa.

Pâna la mijlocul lunii iunie, Curtea Europeana a Drepturilor Omului (CEDO) a condamnat România în 11 cazuri pentru conditiile neadecvate si tratamentele inumane si degradante din închisori.

Administratie: nu s-au semnalat evidente neadecvate ale detinutilor. Legislatia prevede pedepse alternative la închisoare pentru persoanele care au comis infractiuni lipsite de violenta, inclusiv sentinte de închisoare cu suspendare, sentinte executate la locul de munca sau amenzi penale. Conform ONG-urilor care se ocupa de drepturile omului, autoritatile au înregistrat unele progrese în ceea ce priveste aplicarea celor patru regimuri de detentie: închis, semi-închis, semi-deschis si deschis pentru diferite categorii de detinuti. Conform relatarilor, detinutii care executa pedepse în regim semi-deschis si deschis au beneficiat de plasarea lor în tipul de penitenciar adecvat sentintei primite. Cu toate acestea, APADOR-CH a declarat ca, din pricina accentului pus pe specializarea penitenciarelor pe tipuri de regim, unii dintre detinuti au fost plasati în penitenciare aflate la mare distanta fata de localitatea lor de resedinta. Aceasta politica a fost o problema mai ales în cazul detinutilor femei, din cauza numarului mai mic de penitenciare pentru femei specializate pe tipuri de regim de detentie.

În luna septembrie, guvernul a modificat legea referitoare la avocatul poporului pentru a crea un mecanism de prevenire a torturii si respectare a drepturilor omului în închisori. Un judecator delegat a analizat plângerile detinutilor în fiecare închisoare. Detinutii au putut primi vizitatori. Prevederile legale ofera tuturor cultelor acces nerestricționat la detinuti, iar autoritatile le-au permis acestora respectarea ritualurilor religioase. Detinutii au putut depune plângeri catre autoritatile judiciare fara a fi cenzurati. Conform noului Cod Penal, este obligatorie o evaluare a cazului fiecarui detinut în vederea eliberarii conditionate atunci când acesta a executat doua treimi din pedeapsa.

Monitorizare independenta: guvernul a permis efectuarea de vizite de monitorizare în penitenciare de catre observatori independenti pe probleme de drepturile omului, astfel de vizite având loc în decursul anului. Dupa vizitarea unui numar semnificativ de închisori, centre de detentie si centre de arest preventiv ale politiei în cursul anului, APADOR-CH a criticat conditiile din penitenciare.

Îmbunatatiri: guvernul si-a continuat eforturile, inclusiv prin parteneriate cu ONG-urile, de a îmbunatati conditiile dure; de a îmbunatati conditiile din celule; de a asigura mai multe activitati zilnice, mai multe cursuri de pregatire si programe educationale; de a opri raspândirea HIV si tuberculozei. În urma vizitei efectuate pe 28 iulie la centrul de detentie pentru minori si tineri din Craiova, a doua din acest an, APADOR-CH a constatat vopsirea camerelor, repararea instalatiei electrice si achizitionarea de noi saltele. Guvernul a crescut numarul de locuri disponibile în penitenciare prin constructia/repararea si modernizarea precum si prin programe de pregatire la închisorile de la Aiud, Codlea, Giurgiu, Iasi, Poarta Alba, Jilava si Tichilesti. De asemenea, a dezvoltat proiecte de asistenta sociala si educatie si a pus în aplicare o strategie elaborata în 2013 cu scopul de a reduce comportamentul agresiv în închisori.

d. Arestul si detentia arbitrare

Constitutia si legislatia interzic arestul si detentia arbitrare, iar guvernul a respectat, în general, aceste interdictii.

Rolul aparatului de politie si securitate

Ministerul Administratiei si Internelor are în subordine Inspectoratul General al Politiei Române (IGPR), jandarmeria, politia de frontiera, Departamentul de Informatii si Protectie Interna (DIPI) care coordoneaza culegerea de informatii despre crima organizata si coruptie si

Directia Generala Anticoruptie. Seful DIPI este numit de prim-ministru. Inspectoratul General al Politiei Române este împartit în directii generale si 42 de directii regionale pentru fiecare judet si orasul Bucuresti. Serviciul Român de Informatii (SRI), serviciul national de securitate, se ocupa de problemele legate de terorism si securitatea nationala. Directorul SRI este numit de Parlament, la propunerea presedintelui tarii. SRI prezinta un raport anual de activitate Parlamentului, care are o comisie permanenta de supraveghere a activitatii SRI. Plângerile referitoare la comportamente necorespunzatoare ale politiei sunt analizate de catre comisiile disciplinare interne de la sectiile la care lucreaza ofiterii acuzati.

În cursul anului, autoritatile au anchetat 189 de ofiteri de politie pentru posibile încălcari ale drepturilor omului. Un ofiter a fost sanctionat cu amenda administrativa, unul a primit amenda penala; anchetatorii au exonerat alti 127 de ofiteri si au trimis cazurile a noua ofiteri catre instante (un ofiter a fost condamnat pentru purtare abuziva). Anchetele continua în celalalte cazuri.

Procedurile de arestare si tratamentul detinutilor

Legea prevede ca doar judecatorii pot emite mandate de arestare si perchezitie, iar guvernul a respectat în general aceasta prevedere în practica. Conform legii, autoritatile au obligatia, la momentul arestarii, sa îi informeze pe cei re?inu?i ce acuzatii li se aduc si ce drepturi legale au, inclusiv ca au dreptul de a nu spune nimic si ca au dreptul la un avocat. Politia trebuie sa le explice celor retinuti ce drepturi au în limba pe care acestia o înteleg, înainte de le lua o declaratie. Autoritatile trebuie sa aduca persoanele retinute în fata unei instante în termen de 24 de ore de la arestare. Desi în general, autoritatile au respectat aceste prevederi în practica, pe parcursul anului s-au semnalat unele abuzuri. Conform legii, instantele judecatoresti pot decide judecarea în stare de libertate si arestul la domiciliu. Exista, de asemenea, un sistem de eliberare pe cautiune dar a fost rar folosit în practica. Detinutii au dreptul la asistenta juridica si, în cele mai multe cazuri, acestia au avut acces imediat la asistenta juridica oferita de un avocat ales de ei. Autoritatile au furnizat detinutilor cu o situatie materiala precara asistenta juridica din oficiu. În momentul arestarii, ofiterul de politie trebuie sa îl contacteze pe avocatul persoanei retinute sau baroul local pentru a solicita un avocat. Persoana retinuta are dreptul la o întâlnire privata cu avocatul înainte de prima audiere. Avocatul poate fi prezent în timpul audierii sau al interogatoriului. De asemenea, persoanele retinute si-au putut contacta imediat familiile. Legea permite politiei sa conduca la sectie, fara mandat de arestare, orice persoana care pune în pericol alte persoane sau linistea publica. Au existat acuzatii ca politia foloseste adeseori aceasta prevedere pentru a retine persoane timp de pâna la 24 de ore. Persoanele nefiind oficial retinute sau arestate, autoritatile au considerat ca dreptul la asistenta juridica nu se aplica în acest caz. APADOR-CH a criticat aceasta prevedere, sustinând ca permite abuzuri.

Arestare preventiva: În functie de caz, un judecator poate emite un mandat de arestare preventiva pe o perioada de pâna la 30 de zile. Desi instanta poate prelungi aceste termene cu câte 30 de zile, perioada de arestare preventiva nu poate depasi 180 de zile. Conform legii, instantele judecatoresti si procurorii pot fi trasi la raspundere pentru masuri nejustificate, ilegale sau abuzive. Potrivit unor ONG-uri care se ocupa de drepturile omului, în multe cazuri, autoritatile au prelungit automat arestarea preventiva, chiar daca motivele initiale ale arestarii nu mai existau.

e. Lipsa unui proces public echitabil

Constitutia prevede un sistem judiciar independent. În general, guvernul a respectat independenta sistemului judiciar, însa nu a asigurat suficient personal, spatiu si echipament necesare pentru a permite sistemului judiciar sa functioneze rapid si eficient, ceea ce a dus la procese excesiv de lungi. Un raport al Comisiei Europene privind Mecanismul de Cooperare si Verificare (MCV), facut public în luna ianuarie, mentiona ca desi guvernul a respectat Constitutia si rolul si hotarârile Curtii Constitutionale, nu si-a respectat pe deplin angajamentul de a adopta masuri anticoruptie si de a proteja sistemul judiciar de atacuri.

Procedurile de judecata

Constitutia si legislatia prevad dreptul la un proces echitabil, iar sistemul judiciar independent a aplicat acest drept în general.

Conform legii, inculpatii au dreptul la prezumtia de nevinovatie, au dreptul de a fi informati imediat si în detaliu cu privire la acuzațiile care li se aduc si au dreptul la servicii de interpretariat gratuite daca este nevoie. Legea prevede ca procesele sunt deschise publicului si ca trebuie sa se desfășoare cu celeritate, însa în multe cazuri au aparut întârzieri cauzate de numarul mare de cazuri sau de inconsecventele procedurale. Legea nu prevede judecarea proceselor cu jurati. Inculpatii au dreptul de a fi prezenti la proces. Legea prevede dreptul la asistenta juridica si dreptul de a consulta un avocat în timp util. Legea prevede ca guvernul trebuie sa puna la dispozitie un avocat pentru minorii implicati în cazuri penale; Ministerul Justitiei a platit barourile de avocati pentru ca acestea sa puna la dispozitie avocati clientilor cu situatie materiala precara. Inculpatii pot confrunta sau interoga martorii partii adverse (cu exceptia cazului în care martorii sunt agenti sub acoperire), pot aduce martori si probe în favoarea lor si pot avea la dispozitie un interpret numit de instanta. În general, legea ofera inculpatilor si avocaturilor lor dreptul de a consulta si vedea dosarele de caz. Procuratura poate limita accesul la probe în cazuri care implica drepturile victimei sau securitatea nationala. Atât procurorii, cât si inculpatii, au dreptul la recurs. Inculpatii nu pot fi constrânsi sa depuna marturie contra lor însisi, dar au dreptul legal de a se abține de la declaratii, fara sa existe consecinte juridice negative. În cazul în care fac declaratii, conform legii, declaratiile pot fi folosite împotriva lor.

În luna februarie, Guvernul a pus în aplicare un nou Cod Penal si un nou Cod de Procedura Penala în scopul reducerii numarului de cazuri trimise în instanta. Cu toate acestea, nu a efectuat o analiza a impactului masurilor si nu a alocat resursele umane si instrumentele necesare implementarii adecvate a codurilor. Codul de Procedura Penala permite arestul la domiciliu cu utilizarea dispozitivelor de monitorizare electronica, însa autoritatile nu au achizitionat înca astfel de dispozitive. De asemenea, noile coduri stabilesc diferente între categoriile de judecatori si functiile acestora: judecatorul de camera preliminara, care analizeaza probele si motiunile preliminare; judecatorul de drepturi si libertati; judecatorul de caz, care, conform legii trebuie sa fie diferit de judecatorul de drepturi si libertati. Cu toate acestea, unele instante nu au avut suficienti judecatori pentru a separa functiile. Codul Penal include o serie de inconsecvente. Amendamentele necesare remedierii acestora se aflau în dezbateri în Parlament.

În cursul anchetei si în rechizitorii, procurorii pot dezvalui probe, inclusiv probe obtinute în urma interceptarilor. În multe cazuri, mass media a prezentat aceste informatii, în special în cazurile de coruptie. Unii judecatori s-au plâns ca mediatizarea excesiva a acestor cazuri i-a

împiedicat pe inculpati sa beneficieze de un proces echitabil. Dupa intrarea în vigoare a noului Cod de Procedura Penală si ca urmare a unei decizii CEDO, Consiliul Superior al Magistraturii a elaborat un nou ghid de comunicare a magistratilor cu presa, stabilind limite în cazul informatiilor pe care procurorii le pot dezvalui pe parcursul anchetei.

Prizonierii si detinutii politici

Nu au existat informatii referitoare la existenta prizonierilor sau a detinutilor politici.

Proceduri si remedii juridice civile

Instantele civile sunt independente si functioneaza în fiecare jurisdictie din tara. Persoanele fizice si juridice pot solicita reparatii administrative si judiciare pentru încalcare drepturilor omului de catre agentii guvernamentale. Reclamantii pot contesta hotarâri judecatoresti nefavorabile privind încalcare ale drepturilor omului de catre stat la CEDO dupa epuizarea tuturor solutiilor de apel în instantele din tara.

În unele cazuri, partile în procese au întâmpinat dificultati privind aplicarea verdictelor civile, deoarece procedura de aplicare a hotarârilor judecatoresti a fost nepractica si a produs întârzieri. Codul de Procedura Civilă impune notarilor sa reduca numarul de cazuri noi puse pe rolul instantelor civile, prevedere ale carei efecte au început sa se faca simtite pe parcursul anului.

Decizii ale curtilor regionale de drepturile omului

În cursul anului, CEDO a emis numeroase hotarâri judecatoresti împotriva Romaniei pentru încalcare unuia sau mai multor drepturi prevazute de Conventia Europeana pentru Protectia Drepturilor Omului si a Libertatilor Fundamentale. Marea majoritate a hotarârilor CEDO împotriva României s-au referit la încalcare Articolului 6 al Conventiei CEDO (dreptul la un proces echitabil). Curtea a hotarât ca în unele cazuri s-au înregistrat întârzieri nejustificate ale proceselor si procese neechitabile. CEDO a hotarât ca România a încalcat dreptul la respectarea vietii private si de familie si, într-unul dintre cazuri, prevederea privind detentia legala. Hotarârile CEDO s-au aplicat în mod inconsecvent.

Retrocedarea proprietatilor

Legea din 2013 referitoare la retrocedarea proprietatilor confiscate de fostele regimuri comunist si fascist creeaza un sistem bazat pe „puncte” (un punct pentru fiecare leu din valoarea proprietatii) pentru acordarea de compensatii solicitantilor în cazul carora retrocedarea proprietatii initiale nu este posibila. Ulterior, solicitantii pot folosi punctele la licitatiile pentru proprietati de stat sau le pot transforma în bani. Obiectivul Parlamentului a fost ca aceasta lege sa urgenteze retrocedarile, optându-se pentru retrocedari în natura, oriunde este posibil acest lucru, însa autoritatile locale au blocat retrocedarile de terenuri prin neefectuarea unei inventarieri a acestora. Autoritatile centrale au permis aceste întârzieri extinzând termenul limita pentru încheierea inventarierii terenurilor. Comisiile judetene au suspendat emiterea de hotarâri de acordare de compensatii cetatenilor români care au trebuit sa-si abandoneze proprietatile din fostele teritorii românesti pierdute în sau dupa cel de-al Doilea Razboi Mondial pâna la finele anului. În cele patru întâlniri avute pâna la mijlocul lunii septembrie, comisia speciala de retrocedare a proprietatilor care au apartinut

comunitatilor religioase si etnice a retrocedat noua cladiri fostilor proprietari si a respins 64 de solicitari.

Au existat numeroase dispute asupra bisericilor si proprietatilor pe care Biserica Ortodoxa Româna nu le-a retrocedat Bisericii Greco-Catolice, încalcând hotărâri judecatoresti în acest sens. De asemenea, guvernul nu a luat masuri pentru a retroceda bisericile greco-catolice confiscate de conducerea comunista dupa al Doilea Razboi Mondial.

f. Amestecul arbitrar în viata privata, familie, locuinta sau corespondenta

Deși Constitutia si legislatia interzic astfel de actiuni, au existat relatari credibile ca autoritatile au recurs la interceptari electronice, încalcând aceste interdictii.

Legea permite interceptarea electronica în cazuri privind criminalitatea organizata, securitatea nationala si alte infractiuni grave. Conform Codului Penal, procurorul care ancheteaza cazul trebuie sa obtina în prealabil un mandat de la un judecator. În situatii exceptionale, când întârzierile cauzate de demersurile necesare pentru obtinerea mandatului de la judecator ar afecta grav cercetarile penale, procurorii pot initia interceptarea fara mandat judiciar, dar în termen de 48 de ore de la începerea acestei proceduri, trebuie depusa o cerere de autorizare retroactiva. În cazul unei amenintari la adresa securitatii nationale, legea securitatii nationale permite procurorului general sa solicite presedintelui Înaltei Curti de Casatie si Justitie emiterea unui mandat pentru o perioada initiala de sase luni, care poate fi prelungita pe o perioada de maxim doi ani, în intervale de câte trei luni. Unele ONG-uri pe problema drepturilor omului au semnalat existenta unei contradictii între cele doua legi în ceea ce priveste obligativitatea de a obtine aprobarea unui judecator pentru interceptare.

Sectiunea 2. Respectarea libertatilor civile, incluzând:

a. Libertatea de exprimare si libertatea presei

Constitutia asigura libertatea de exprimare si libertatea presei, iar guvernul a respectat, în general, aceste drepturi în practica. O presa independenta, un sistem judiciar în mare masura independent si un sistem politic democratic functional au contribuit la asigurarea libertatii de exprimare si a libertatii presei.

Libertatea de exprimare: Ofensa adusa însemnelor statului (stema, drapelul sau imnul national) este o infractiune ce se pedepseste cu închisoarea. Astfel de legi ce restrictioneaza libertatea de exprimare au continuat sa provoace îngrijorare în rândul presei si al ONG-urilor. Legislatia interzice si actele de „defaimare religioasa” si „ofensa publica adusa simbolurilor religioase”. Legea interzice de asemenea negarea publica a Holocaustului, precum si organizatiile si simbolurile fasciste, rasiste si xenofobe. Legislatia interzice sarbatorirea sau comemorarea persoanelor care comit crime împotriva pacii si a umanitatii, precum si promovarea ideologiilor fasciste, rasiste si xenofobe.

Libertatea presei: Restrictiile legislative privind ofensa adusa însemnelor statului, defaimarea religioasa, negarea Holocaustului, utilizarea de simboluri fasciste, rasiste si xenofobe, comemorarea persoanelor care comit crime împotriva pacii si a umanitatii, precum si promovarea ideologiilor fasciste, rasiste si xenofobe se aplica si presei scrise. Deși mass-media independenta a fost activa si a exprimat o varietate de opinii fara restrictii evidente, politicieni si persoane apropiate diferitelor politicieni sau grupuri politice au detinut sau au

controlat indirect numeroase institutii de presa nationale si locale. Stirile si tonul editorial al acestor institutii au reflectat în mod frecvent vederile proprietarilor. Au existat de asemenea speculatii ca proprietarii au eliminat stirile care contraveneau intereselor lor sau i-au amenintat pe autorii unor astfel de articole.

Institutiile de presa detinute de politicienii Dan Voiculescu (Partidul Conservator) si Sebastian Ghita (Partidul Social Democrat) au agresat verbal în mod repetat jurnalisti care au relatat despre afacerile controlate de ei sau despre activitatea guvernului. În luna ianuarie, peste 340 de jurnalisti din întreaga tara au protestat fata de „practicile de presa degradante” folosite de postul de televiziune al lui Dan Voiculescu, Antena 3. Dan Tapalaga, analist al portalului de stiri online Hotnews, a semnalat faptul ca Ghita a facut declaratii pe care Tapalaga si familia sa le-au considerat intimidante. Ghita a raspuns ca nu l-a amenintat pe Tapalaga si a spus doar ca reporterul l-a enervat. Tapalaga si institutia la care lucreaza au scris în mod repetat despre contractele pe care firmele lui Ghita le au cu institutii subordonate guvernului.

Unii judecatori au declarat ca relatarile presei despre cazurile de coruptie au pus o presiune nejustificata asupra lor, prin caricaturizarea lor si folosirea de apelative insultatoare si ca în unele cazuri, astfel de relatari de presa au constituit piedici în calea judecarii cazurilor pe fond.

Violenta si hartuire: Pe parcursul anului, au existat cazuri în care politicieni si cetateni au insultat sau hartuit uneori jurnalisti.

În luna august, trei jurnalisti au fost agresati în timpul unei demonstratii organizate de Antena 3 în semn de protest fata de condamnarea fondatorului sau, Dan Voiculescu, la 10 ani de închisoare pentru fraudă în valoare de 60.000.000 de euro (75.000.000 de dolari). Mai multe ONG-uri si institutii de presa s-au plâns ca fortele de politie nu au intervenit pentru a opri actele de violenta.

Atât prim-ministrul Ponta, cât si fostul sau purtator de cuvânt, Mirel Palada au denigrat public jurnalisti care lucreaza pentru institutiile de presa care au criticat politicile guvernului. În luna iulie, Ponta i-a numit pe reporterii agentiei de presa Mediafax „mujahedini” si „talibani”, iar în luna august, pe pagina sa de Facebook, Palada i-a numit pe jurnalisti „dobitoci”, adaugând ca i-a executat electric cu placere”. Atât presa, cât si ONG-urile au considerat ca Ponta si Palada au intentionat sa-i intimideze pe reporterii independenti. Comentariile lui Palada l-au determinat pe prim-ministru sa îl înlocuiasca din functia de purtator de cuvânt.

Cenzura sau restrictionarea continutului: În luna mai, Consiliul Superior al Magistraturii a adoptat un ghid de comunicare a magistratilor care limiteaza informatiile disponibile publicului în timpul proceselor si anchetelor. Ghidul a fost actualizat conform prevederilor noului Cod de Procedura Penala. ONG-uri si jurnalisti s-au plâns ca CSM nu a luat în considerare problemele pe care le-au ridicat si au sustinut ca noul ghid de comunicare este un pas spre limitarea libertatii presei.

Jurnalisti si ONG-uri au acuzat Consiliul National al Audiovizualului (CNA) ca ia decizii motivate politic. Ei s-au plâns ca CNA, care este o institutie publica, a încălcat legea, limitând accesul la întâlnirile sale publice si blocând transmisia în direct a sedintelor.

Legile referitoare la calomnie/siguranta nationala: conform legislatiei românesti, insulta si calomnia sunt aspecte de drept civil, nu de drept penal. În 2011, fostul procuror Marcel Sânpetru a actionat-o în instanta pe Ondine Ghergut, jurnalist de investigatie la ziarul *România libera*, pentru ca a scris despre acuzațiile de coruptie la adresa lui Sânpetru. În luna iunie, instanta a dispus ca Ghergut sa plateasca daune si cheltuieli de judecata în valoare de 15.000 de lei (4.000 de dolari) si sa publice sentinta instantei în sapte ziare, ceea ce ar fi costat-o 300.000 de euro (375.000 de dolari). Ghergut a facut recurs si pâna la sfârșitul lunii octombrie acesta nu fusese încă judecat. ONG-uri si alte institutii de presa au sustinut-o pe jurnalista.

Libertatea pe internet

Nu au existat restrictii guvernamentale privind accesul la internet si nu s-a cenzurat continutul din mediul electronic au existat informatii credibile ca guvernul a monitorizat fara autorizare legala comunicatiile private în mediul electronic. Conform statisticilor Uniunii Internationale a Telecomunicatiilor, aproximativ 50% din populatia tarii utilizeaza internetul.

Libertatea academica si evenimentele culturale

Nu au existat restrictii din partea guvernului referitoare la evenimentele culturale. Au existat însa cazuri de limitare a libertatii academice de catre guvern.

În luna ianuarie, profesorul Viorel Barbu a anuntat ca si-a pierdut functiile de presedinte al filialei din Iasi a Academiei Române si de membru al Consiliului National de Atestare a Titlurilor, Diplomelor si Certificatelor Universitare ca urmare a unei hotarâri din 2012 a Consiliului, conform careia prim-ministrul Ponta a plagiat o mare parte a tezei sale de doctorat. Înlocuitorul lui Barbu este un apropiat al partidului prim-ministrului.

b. Libertatea de întrunire si asociere pasnice

Libertatea de întrunire

Constitutia si legislatia prevad libertatea de întrunire, iar guvernul a respectat, în general, acest drept în practica. Legea stipuleaza ca cetatenii neînarmati se pot întruni în mod pasnic, dar prevede ca întrunirile nu trebuie sa împiedice desfasurarea altor activitati economice sau sociale si nu pot avea loc în apropierea unor centre cum ar fi spitale, aeroporturi sau unitati militare. Organizatorii întrunirilor publice trebuie sa ceara permisiunea primariei localitatii unde va avea loc întrunirea, în scris, cu trei zile înainte. S-a semnalat faptul ca unii protestatari au întâmpinat dificultati în obtinerea permisiunii. Cele mai multe dintre protestele referitoare la explorarea miniera de la Rosia Montana si gazele de sist au fost pasnice. S-au semnalat cazuri în care politia i-a amendat pe unii dintre protestatari în mod nejustificat si în care unii politisti au folosit spray cu piper.

Libertatea de asociere

Constitutia si legislatia prevad libertatea de asociere, iar guvernul a respectat, în general, acest drept în practica. Legea interzice însa ideologiile, organizatiile si simbolurile fasciste, comuniste, rasiste sau xenofobe. Partidele politice trebuie sa aiba cel putin 25.000 de membri pentru a avea statut juridic.

c. Libertatea religioasa

Vezi *Raportul international privind libertatea religioasa*, elaborat de Departamentul de Stat, la www.state.gov/j/drl/irf/rpt.

d. Libera circulatie, persoane stramutate în interiorul tarii, protectia refugiatilor si apatrizilor

Constitutia si legislatia garanteaza libertatea de miscare în interiorul tarii, calatoriile în afara granitelor tarii, emigrarea si repatrierea. Guvernul a respectat, în general, aceste drepturi în practica. Guvernul a cooperat cu Înaltul Comisariat al ONU pentru Refugiati (UNHCR) si cu alte organizatii umanitare pentru a asigura protectie si asistenta refugiatilor (inclusiv persoanelor cu protectie subsidiara), solicitantilor de azil, apatrizilor care au statutul de refugiat sau prote?ie subsidiara si altor persoane de interes.

Circulatia pe teritoriul tarii: în general, circulatia interna a solicitantilor de azil nu a fost limitata. Conform legii însa, Inspectoratul General pentru Imigrari poate stabili un loc de resedinta pentru o persoana pâna când autoritatile hotarasc daca i se acorda statut de refugiat, în cazurile în care aceasta masura este justificata de interesul public, securitatea nationala, ordinea publica, sanatate, bunele moravuri sau de protectia drepturilor si libertatilor altor persoane. Persoanele care fac parte din unele dintre aceste categorii, în special cele declarate „indezirabile” din motive de securitate nationala, sunt supuse detentiei administrative în centre publice de detentie.

Autoritatile considera solicitantii de azil ale caror cereri au fost respinse straini care nu mai au dreptul de a ramâne pe teritoriul tarii si îi pot retine pâna la deportare. Astfel de straini sunt eliberati din detentie daca li se ofera acces la o noua procedura de solicitare de azil. Guvernul poate acorda „statut de tolerat” pe teritoriul tarii solicitantilor de azil care nu îndeplinesc criteriile necesare obtinerii statutului de refugiat sau protec?iei subsidiare, dar care nu pot fi retrimisi în tara de origine din motive tehnice, precum nationalitatea incerta sau existenta unei crize în tara de origine.

Circulatia în afara tarii: desi atât refugiatii, cât si persoanele care beneficiaza de protectie subsidiara au acces egal la drepturi sociale, economice si culturale, persoanele care beneficiaza de protectie subsidiara primesc documente de identitate si calatorie cu perioada de valabilitate mai scurta decât cele acordate refugiatilor. Beneficiarii protectiei subsidiare au întâmpinat de asemenea dificultati la calatoria în anumite tari europene care solicita proceduri suplimentare înainte de intrarea pe teritoriu, precum obtinerea unei vize.

Protectia refugiatilor

Accesul la acordarea de azil: Legislatia stipuleaza acordarea de azil strainilor si apatrizilor care îsi exprima dorinta de a beneficia de protectia autoritatilor sub forma statutului de refugiat, acordarea de protectie subsidiara si de protectie temporara. Legea referitoare la acordarea azilului, elaborata pe baza legislatiei UE, interzice expulzarea, extradarea sau returnarea fortata a oricarui solicitant de azil de la frontiera sau de pe teritoriul tarii si exclude aplicarea acestei protectii la straini sau persoane apatride care au planuit, facilitat sau au participat la activitati calificate drept teroriste conform prevederilor conventiilor internationale semnate de statul român.

Autoritatile au gazduit solicitantii de azil în centre de primire deschise. Guvernul gestioneaza un centru de primire cu 100 de paturi în Giurgiu, un centru cu 320 de paturi în Bucuresti, un centru cu 250 de paturi în Galati, un centru cu 100 de paturi în Somcuta Mare si un centru cu 100 de paturi în Radauti. UNHCR, Organizatia Internationala pentru Migratie si guvernul administreaza un centru de tranzit de urgenta cu 250 de paturi în Timisoara.

Legea privind regimul strainilor reglementeaza regimul strainilor si al persoanelor apatride din tara, cu exceptia acelor care solicita azil si a celor care beneficiaza de o forma de protectie. Autoritatile plaseaza strainii care nu mai au dreptul de a ramâne în tara în custodie publica (detentie administrativa), pâna la înlaturarea acestora de pe teritoriul României. Guvernul administreaza un centru de detentie cu 100 de paturi în Otopeni si un centru cu 50 de paturi în Arad.

Tara sigura de origine/tranzit: Legea stipuleaza conceptul de tari sigure de origine, iar cererile de azil ale strainilor veniti din aceste tari sunt procesate în regim de urgenta. Tarile de origine considerate sigure de catre guvern sunt tarile membre UE si alte tari care îndeplinesc urmatoarele criterii: numarul de solicitanti de azil carora li s-a acordat protectie, respectarea drepturilor omului, respectarea principiilor democratice, pluralismul politic si alegeri libere; existenta unor institutii democratice functionale de monitorizare a respectarii drepturilor omului si existenta unor factori de stabilitate. De asemenea, legislatia permite autoritatilor sa ia alte criterii de evaluare în considerare. Sunt respinse ca nefondate, în regim accelerat, solicitarile de azil depuse de persoane ce provin din tari sigure de origine; exceptie fac acele cazuri în care starea de fapt sau dovezile prezentate de solicitant demonstreaza existenta unei temeri întemeiate de persecutie. Legislatia nu prevede exceptii pentru riscurile grave care justifica acordarea de protectie subsidiara. Conform UNHCR, nu s-au semnalat respingeri ale unor cereri de azil exclusiv pe baza acestui concept al tarii sigure de origine.

Legislatia include si conceptul de tara sigura de tranzit, care se aplica strainilor care au tranzitat o tara sigura înainte de a sosi în România si care au avut posibilitatea de a contacta autoritatile din acea tara si de a solicita protectie sau care au primit o oferta de protectie din partea autoritatilor din acea tara. În astfel de cazuri, autoritatile române pot respinge accesul solicitantului de azil daca tara sigura de tranzit accepta sa-l reprimeasca si sa-i acorde azil. Desi tara de tranzit trebuie sa îndeplineasca anumite conditii, inclusiv respectarea principiului nereturnarii în tara de origine si interzicerea torturii, tratamentelor inumane sau degradante, legislatia nu include referinte clare la protectia de riscuri grave de moarte sau afectarea integritatii corporale.

Nereturnarea în tara de origine: în general, guvernul a oferit protectie împotriva expulzarii sau returnarii refugiatilor în tari în care viata sau libertatea acestora ar fi amenintata pe motive de rasa, religie, nationalitate, apartenenta la un anumit grup social sau opinie politica. În mod similar, în general, beneficiarii de protectie subsidiara au fost protejati de expulzare sau returnare în tara de origine sau resedinta daca s-au confruntat cu riscuri grave mentionate de legislatia referitoare la azil. O lege privind antiterorismul stabileste exceptiile de la principiul nereturnarii în tara de origine dupa declararea unei persoane ca fiind „indezirabila”, de exemplu cazurile în care informatiile secrete sau alte „indicii întemeiate” demonstreaza ca strainii sustin terorismul sau intentioneaza sa comita acte teroriste. Autoritatile au plasat solicitantii de azil declarati „indezirabili” pe motive de securitate nationala în detentie pâna la încheierea procedurilor de azil, dupa care i-au deportat.

Accesul la piața muncii: solicitanții de azil au drept de munca timp de un an după depunerea primei solicitări de azil. Aceasta perioadă se repetă în cazul în care respectivul strain obține acces la noua procedură de azil. Chiar dacă au primit drept de munca, mulți solicitanți de azil au întâmpinat dificultăți în găsirea de locuri de munca legale, în principal din cauza valabilității limitate a documentelor de identificare și a lipsei de informații referitoare la dreptul lor de munca în rândul angajatorilor.

Refugiații și beneficiarii de protecție subsidiară au dreptul să își caute locuri de munca. Cu toate acestea, din cauza numărului redus de locuri de munca disponibile, lipsei cunoștințelor de limbă, absenței atestărilor educationale și dificultății de a obține recunoașterea atestărilor educationale obținute în străinătate, în multe cazuri, solicitanții nu au găsit locuri de munca sau s-au angajat la negru, fără a beneficia de protecția oferită de un contract de munca legal.

Accesul la servicii de bază: solicitanții de azil au fost cazați în șase centre de primire deschise din întreaga țară, însă au avut dreptul să locuiască în afara acestor centre în perioada de așteptare a deciziei referitoare la solicitarea de azil dacă au avut mijloacele materiale necesare. În cursul anului, rata de ocupare a acestor centre de primire a fost mai mică decât în anii trecuți, pentru că cei mai mulți solicitanți de azil sirieni au ales să locuiască la rude sau prieteni.

Condițiile s-au îmbunătățit într-o oarecare măsură comparativ cu anii anteriori, în principal datorită scăderii numărului de solicitanți de azil care locuiesc în centrele de primire. UNHCR și-a exprimat în continuare îngrijorarea că asistența financiară și materială oferite solicitanților de azil este insuficientă pentru a răspunde nevoilor de bază ale acestora, în special celor ale solicitanților de azil cu nevoi speciale sau vulnerabilități. Limitările impuse asupra dreptului de munca al solicitanților de azil au înrăutățit situația. Guvernul nu le-a oferit solicitanților de azil suficiente opțiuni de activități importante, precum cursuri de limbă, orientare culturală, formare de competențe, sau asistență socială, psihologică și medicală, în special victimelor unor traume sau acte de tortură.

Conform legii, persoanele care primesc statut de refugiat sau protecție subsidiară beneficiază de aceleași drepturi precum cetățenii, cu excepția dreptului de vot. Acestea includ acces la toate nivelurile de educație, la locuințe, educație permanentă, angajare, servicii medicale publice și asistență socială. Cu toate acestea, gradul de acces efectiv și exercitare a acestor drepturi a variat în diferitele zone ale țării.

Soluții durabile: refugiații și beneficiarii de protecție subsidiară au continuat să întâmpine dificultăți în ceea ce privește accesul la locuințe, angajare, programe de instruire vocatională adaptate nevoilor lor specifice, programe de consiliere și informații pentru interviurile în vederea obținerii cetățeniei române. Persoanele cărora li se acordă statut de refugiat pot solicita cetățenia română după cinci ani de rezidență legală neîntreruptă în România. Aceste condiții favorabile nu se aplică beneficiarilor de protecție subsidiară, care trebuie să locuiască legal și neîntrerupt în țară timp de opt ani înainte de a solicita naturalizarea.

Persoanele apatride

Legislația privind cetățenia oferă apatrizilor care locuiesc în mod legal pe teritoriul posibilitatea de a obține naționalitatea română în aceleași condiții ca alți străini. Ea include prevederi favorabile persoanelor apatride de origine română pentru redobândirea cetățeniei. Cu toate acestea, au lipsit în continuare prevederi referitoare la situația copiilor născuți în

România din parinti care fie sunt ei însisi apatrizi sau straini care nu pot transmite cetatenia lor copiilor.

Guvernul nu a elaborat o procedura de stabilire a statutului de apatrid. Conform Inspectoratului General pentru Imigrari, la 31 martie existau 313 apatrizi în tara. Numarul include doar persoanele cu permise de resedinta valabile, înregistrate ca apatride de catre autoritatile de resort. Majoritatea persoanelor apatride detin permise de sedere pe termen lung (115 persoane), permise bazate pe legaturi de familie cu cetateni români (104 persoane), sau permise pentru persoane carora li s-a acordat fie statut de refugiat, fie protectie subsidiara (57 de persoane).

Lipsa înregistrării nasterilor i-a facut pe unii dintre copii, mai ales pe cei nascuti în saracie extrema, semnificativ mai vulnerabili la lipsa nationalitatii, pentru ca i-a împiedicat sa obtina dovezi ale locului nasterii, identitatii parintilor sau alte informatii cheie necesare stabilirii statutului lor conform legii nationalitatii (vezi sectiunea 6, Copii).

Sectiunea 3. Respectarea drepturilor politice: dreptul cetatenilor de a-si schimba guvernul

Legea prevede dreptul cetatenilor de a-si schimba guvernul în mod pasnic, iar cetatenii si-au exercitat acest drept în practica prin alegeri periodice, libere si în mare parte corecte, organizate pe baza votului universal.

Alegerile si participarea politica

Alegeri recente: În tara s-au organizat alegeri prezidentiale pe 2 si 16 noiembrie. S-au semnalat unele nereguli, în special pentru ca guvernul a modificat legea electorala pentru a le permite cetatenilor sa voteze în alta localitate decât cea de resedinta. Unii observatori electorali au sustinut ca partidul aflat la guvernare a folosit aceasta lacuna pentru a creste artificial numarul de voturi în unele sate din regiuni izolate. O problema serioasa la ambele tururi ale alegerilor a fost numarul redus de sectii de votare din strainatate. S-au semnalat numeroase cazuri de asteptare la cozi lungi pentru a putea vota la ambasade din capitale din Europa. Conform relatarilor, mii de persoane nu au reusit sa voteze înainte de închiderea urnelor. Aceste situatii au generat proteste la nivel national.

România a organizat alegeri parlamentare în 2012, pe care observatorii le-au considerat în general libere si corecte, în ciuda unor nereguli.

Partidele politice si participarea politica: conform legislatiei, partidele politice trebuie sa se înregistreze la Tribunalul Bucuresti si sa prezinte statutele, platforma si o lista cu cel puțin 25.000 de semnaturi. Acesti 25.000 de „membri fondatori” trebuie sa includa persoane din cel puțin 18 judete, inclusiv din Bucuresti, minim 700 de persoane din fiecare judet. Statutele si platformele electorale nu trebuie sa includa idei care incita la: razboi, discriminare, ura de natura nationala, rasista sau religioasa sau separatism teritorial.

Si organizatiile reprezentative ale minoritatilor etnice pot propune candidati în alegeri cu conditia ca respectivele grupuri minoritare sa fie „minoritati nationale”, definite ca grupuri etnice reprezentate în Consiliul Minoritatilor Nationale. Aceste organizatii trebuie sa îndeplineasca cerinte similare celor impuse partidelor politice. Legea impune cerinte mai stricte organizatiilor ce reprezinta minoritati nereprezentate în Parlament decât celor care au

deja reprezentanti în Parlament. Astfel, cele din prima categorie trebuie să furnizeze Biroului Electoral Central o listă a membrilor care să includă minim 15% din numărul total de membri ai acelui grup etnic, conform ultimului recensământ. Dacă procentul reprezintă mai mult de 20.000 de persoane, organizația trebuie să prezinte o listă cu cel puțin 20.000 de nume de persoane din minim 15 județe plus orașul București, și cu minim 300 de persoane din fiecare județ.

Participarea femeilor și minorităților: deși legislația nu limitează participarea femeilor la guvernare sau în politică, atitudinea societății a reprezentat o barieră semnificativă în acest sens. La 1 septembrie, din cei 404 deputați, 55 erau femei și din cei 175 de senatori, 12 erau femei. Unul dintre cei nouă judecatori ai Curții Constituționale și 10 din cei 32 de europarlamentari erau femei. Printre cei 25 de membri ai guvernului se numărau cinci femei și 5 dintre cele 42 de județe aveau femei prefect (guvernatori numiți de autoritățile centrale). Majoritatea magistratilor, inclusiv președintele Înaltei Curți de Casăție și Justiție și mai mulți președinți de instanță sunt femei.

Conform Constituției, fiecare dintre grupurile etnice minoritare recunoscute are dreptul de a avea un reprezentant în Camera Deputaților, chiar dacă organizația nu a obținut cele 5% din voturi necesare pentru alegerea unui deputat. O limitare a acestei prevederi este impusă de cerința ca organizația să obțină un număr de voturi egal cu 10% din numărul mediu de voturi necesare la nivel național pentru alegerea unui deputat. Deputații reprezentând organizații a 18 grupuri ale minorităților au fost aleși deputați grație acestei prevederi, la alegerile din 2012. În Parlament existau 45 de reprezentanți ai minorităților etnice, opt în Senat și 35 în Camera Deputaților.

Etnicii maghiari, reprezentați de partidul umbrelă Uniunea Democratică a Maghiarilor din România, au fost singura minoritate etnică cu reprezentare parlamentară obținută prin depășirea pragului de 5%. O singură organizație a romilor, Partidul Romilor Pro Europa a avut reprezentant în Parlament (un membru). Rata redusă de participare la vot a romilor a fost cel mai probabil rezultatul lipsei de informare, a incapacității de a demonstra existența unui domiciliu stabil și/sau lipsa documentelor de identitate.

Secțiunea 4. Corupția demnitarilor și lipsa transparenței guvernamentale

Deși legislația prevede pedepse penale pentru demnitarii vinovați de corupție, guvernul nu a aplicat legea eficient, în mare parte din cauza problemelor din sistemul judiciar, iar în unele cazuri demnitarii implicați în acte de corupție nu au fost pedepsiți. Indicatorii Bancii Mondiale cu privire la corupție au evidențiat faptul că aceasta reprezintă o problemă. În 2007, ca parte a acordului de aderare a României la UE, Comisia Europeană a instituit Mecanismul de Cooperare și Verificare (MCV) în vederea monitorizării progreselor înregistrate de această țară în reformarea sistemului judiciar și în lupta împotriva corupției.

Corupție: Direcția Națională Anticorupție (DNA) a continuat anchetarea în ritm constant a cazurilor de corupție la nivel mediu și înalt pe parcursul anului. Anchetele au inclus politicieni, membri ai sistemului judiciar și funcționari administrativi.

Până pe 15 septembrie, DNA trimisese în judecată 710 inculpați (24 dintre care au acceptat înțelegeri cu procurorii) comparativ cu 530 în primele șapte luni ale anului 2013. Printre inculpați s-au numărat șapte parlamentari, șase președinți de consilii județene, 17 primari, trei viceprimari, un consilier de ministru, doi președinți și trei vicepreședinți de agenții de

reglementare nationala, un presedinte de camera de comert, un prefect si un subprefect, un secretar general al Autoritatii de Supraveghere Fiscala, doi procurori, 18 judecatori (patru dintre ei membri ai Înaltei Curti de Casatie si Justitie), 23 de ofiteri din Ministerul de Interne, un presedinte de federatie sportiva si un presedinte de filiala judeteana de partid. Procurorii au dispus confiscarea de bunuri în valoare de 135.000.000 de euro (619.000.000 de dolari) în cazurile inculpatilor pusi sub acuzare.

Pâna la data de 8 august, instantele emisera 228 de hotarâri de condamnare definitiva a 895 de persoane inculcate în cazuri anchetate de DNA, comparativ cu 148 de condamnari definitive ale 775 de inculpati dispuse în aceeasi perioada a anului 2013. Printre cei condamnati s-au numarat: un fost prim-ministru, cinci parlamentari, doi ministri, un fondator de partid politic, un vicepresedinte al Autoritatii Nationale pentru Restituirea Proprietatilor, un secretar general în Ministerul Sanatatii, sase judecatori, sase procurori, 18 avocati, doi notari publici, 12 ofiteri din Ministerul de Interne, 10 cadre militare, 28 de cadre ale Inspectoratului pentru Situatii de Urgenta, inclusiv doi adjuncti ai inspectorului principal si 34 de alti membri ai Inspectoratului pentru Situatii de Urgenta, un presedinte al Agentiei Nationale Antidrog, 10 ofiteri si un subofiter din Ministerul Apararii Nationale, patru comisari ai Garzii Nationale de Mediu, inclusiv un comisar principal, 25 de manageri de institutii publice, 17 primari, un prefect si doi subprefecti. Pâna la 31 iulie, instantele dispusesera confiscarea a 28.000.000 de euro (35.000.000 de dolari) ca urmare a anchetelor DNA.

Între 1 ianuarie si 15 septembrie, instantele au achitat 92 de inculpati în cazuri de coruptie, numar în crestere comparativ cu aceeasi perioada a anului trecut, când instantele au achitat 60 de inculpati. Înalta Curte de Casatie si Justitie a crescut semnificativ celeritatea judecarii cazurilor de coruptie la nivel înalt comparativ cu anii precedenti. Verdictele în cazul infractiunilor de coruptie au fost adesea inconsecvente. Numarul de condamnari în cazuri de coruptie a crescut în cursul anului.

Coruptia în rândul politistilor a contribuit la lipsa de respect a cetatenilor fata de politie si a determinat lipsa autoritatii politiei. Salariile mici si lipsa stimulentei si a recompenselor financiare au dus la lipsa personalului si au contribuit la tendinta de a lua mita a unora dintre membrii personalului responsabil cu aplicarea legii. Autoritatile au deferit cazurile de coruptie la nivel înalt Directiei Generale Anticoruptie (DGA) din cadrul Ministerului Administratiei si Internelor, care a continuat sa promoveze linia telefonica anticoruptie, pentru a primi informatii pentru începerea urmaririi penale în cazuri de coruptie în rândul politiei.

Conflictele de interese, respectarea standardelor de etica si integritatea în functii publice în general au constituit în continuare un motiv de îngrijorare pentru toate cele trei ramuri ale guvernului. Coruptia este raspândita în domeniul achizitiilor publice. Agentiile executive nu s-au grabit sa puna în aplicare sanctiunile, iar corpurile acestora de inspectie au fost în general inactive.

Exista legislatie privind confiscarea bunurilor obtinute ilegal, inclusiv prevederi referitoare la confiscarea extinsa, însa judecatorii si procurorii nu au dispus masuri de confiscare în mod regulat. Capacitatea procurorilor si a politiei de a identifica bunurile s-a îmbunatatit usor, în special odata cu delegarea de anchetatori financiari care sa lucreze cu parchetele, însa numarul acestora a ramas insuficient pentru a putea tine pasul cu numarul de cazuri de coruptie. Agentia Nationala de Administrare Fiscala, institutia însarcinata cu confiscarea,

administrarea si lichidarea bunurilor obtinute de infractori, atât a celor obtinute din infractiuni, cât si din amenzile impuse acestora, a avut personal insuficient si nu a beneficiat de resursele necesare îndeplinirii misiunii sale.

Declaratiile de avere: legea autorizeaza Agentia Nationala de Integritate sa administreze si sa verifice declaratiile de avere ale tuturor demnitarilor si sa monitorizeze conflictele de interese. Legea prevede ca Agentia Nationala de Integritate poate identifica „discrepante semnificative” în valoare de pâna la 45.000 de lei (13.500 de dolari), între venitul unui demnitar si bunurile detinute de acesta si permite punerea sub sechestru si confiscarea acestor „bunuri nejustificate”. Mecanismul de confiscare a „bunurilor nejustificate” a fost greoi.

Accesul public la informatie: Desi legea prevede accesul public la informatii guvernamentale ce privesc procesul decizional oficial, ONG-urile pe probleme de drepturile omului si presa au semnalat faptul ca guvernul a aplicat legea inadecvat si inegal. Guvernul si Parlamentul au elaborat si adoptat legi într-o maniera netransparenta, iar guvernul a continuat sa adopte un numar mare de ordonante de urgenta fara avizul parlamentului, sporindu-si puterile legislative. Parlamentul a votat adesea împotriva ridicarii imunitatii membrilor sai pentru a putea fi urmariti penal pentru coruptie. ONG-uri si companii private s-au plâns ca schimbarile frecvente ale legislatiei si reglementarilor le afecteaza capacitatea de a-si desfasura activitatea. Procedurile de publicare a informatiilor au fost anevoioase si au variat foarte mult de la o institutie publica la alta. Multi jurnalisti au continuat frecvent sa faca plângeri în instanta pentru a putea obtine acces la informatii oficiale ale guvernului. Mita a fost raspândita, mai ales în sectorul de sanatate.

În decembrie 2013, Parlamentul a adoptat fara consultare o lege care acorda politicianilor super-imunitate, transformându-i pe parlamentari în functionari în serviciul poporului (nu functionari publici), exonerându-i de multe acuzatii penale, inclusiv cele de coruptie. Curtea Constitutionala a declarat legea neconstitucionala în luna ianuarie.

Guvernul nu a respectat adesea prevederile legislative care solicita transparenta procesului decizional guvernamental. Departamentul pentru Servicii Online si Design subordonat cabinetului prim-ministrului are sarcina de a coordona aplicarea planului de ac?iune pentru Parteneriatul pentru o guvernare deschisa pentru România, în coordonare cu ONG-urile. Acest proces a condus la unele succese în cresterea volumului de date deschise si în informarea cetatenilor cu privire la modul de folosire a datelor.

Desi serviciile de informatii au transferat majoritatea dosarelor Securitatii (serviciul de informatii din perioada comunista) Colegiului National pentru Studierea Arhivelor Securitatii (CNSAS), puterile acestuia au ramas limitate ca urmare a faptului ca legea nu îi permite sa dea verdicte cu forta executorie de colaboratori ai Securitatii.

Sectiunea 5. Atitudinea guvernului fata de investigatiile internationale si neguvernamentale asupra presupuselor încalcari ale drepturilor omului

O serie de grupuri nationale si internationale pentru drepturile omului au activat, în general, fara restrictii din partea guvernului, investigând si publicând concluziile în privinta cazurilor de încalcare a drepturilor omului. În general, functionarii guvernamentali au fost cooperanti si receptivi la opiniile acestora.

S-au semnalat cazuri în care functionari guvernamentali au manifestat reticenta în a coopera cu ONG-urile privind persoanele institutionalizate cu dizabilitati si în a accepta criticile ONG-urilor referitoare la institutiile destinate persoanelor cu dizabilitati.

Corpuri guvernamentale de drepturile omului: Institutia Avocatul Poporului a avut putere limitata si nu a avut autoritatea de a proteja drepturile constitutionale ale cetatenilor în cazuri ce au necesitat actiune judiciara. Institutia a procesat 4.918 plângeri în cursul primelor sase luni ale anului. Desi Avocatul Poporului este singura institutie care poate contesta ordonante de urgenta la Curtea Constitutionala, nu a contestat mai multe ordonante controversate, în ciuda apelurilor insistente ale societatii civile.

Ambele camere ale Parlamentului au comisii pe probleme de drepturile omului. Acestea au sarcina de a elabora rapoarte asupra proiectelor de lege care vizeaza probleme de drepturile omului. Membrii acestor comisii au exprimat de obicei opiniile partidelor, în loc sa abordeze problemele în mod obiectiv.

Consiliul National pentru Combaterea Discriminarii (CNCD) este o agentie guvernamentala independenta aflata sub control parlamentar. Pâna la 1 septembrie, CNCD a primit 370 de petitii publice de discriminare. Dintre acestea, 20 s-au referit la discriminarea pe criterii de nationalitate, cinci au vizat discriminarea pe criteriul orientarii sexuale si patru petitii s-au referit la discriminarea pe criterii religioase. În aceeași perioada, CNCD a primit 21 de plângeri de discriminare împotriva romilor.

CNCD a functionat cu cooperarea guvernului, iar în majoritatea cazurilor, acesta si partidele politice nu au intervenit în activitatea acestei institutii.

Conform CNCD si Avocatului Poporului, nici una dintre institutii nu a primit resurse adecvate. În general, observatorii au considerat CNCD eficient, iar majoritatea observatorilor au considerat Avocatul Poporului inactiv, în ciuda numarului mai mare de angajati, în special dupa numirea unui nou avocat al poporului, în luna mai. Atât CNCD, cât si Institutia Avocatul Poporului publica rapoarte anuale de activitate.

Sectiunea 6. Discriminare, abuzuri de catre societate si trafic de persoane

Legea interzice discriminarea pe criterii de rasa, sex, dizabilitati, apartenenta etnica, nationalitate, limba, religie, statut social, convingeri, orientare sexuala, vârsta, prezenta unor boli cronice necontagioase, infectie cu HIV sau apartenenta la o categorie defavorizata, sau pe orice alte criterii care vizeaza restrângerea drepturilor omului si libertatilor fundamentale. Guvernul nu a pus în aplicare aceste prevederi în mod eficient, iar femeile, romii si alte minoritati au fost, adeseori, victimele discriminarii si ale violentei.

Femei

Violul si violenta domestica: Violul, inclusiv cel conjugal, este ilegal. Noul Cod Penal, intrat în vigoare la 1 februarie, prevede pedepse cu închisoarea de trei pâna la 10 ani pentru viol si doi pâna la sapte ani pentru agresiune sexuala. Sentinta creste la cinci pâna la 18 ani în cazul circumstantelor agravante. În cazul agresiunilor sexuale cu circumstante agravante, sentinta este de trei pâna la 15 ani de închisoare.

Urmărirea cu succes în justiție a cazurilor de viol este dificilă, întrucât conform legii este necesar un certificat medical și, ca în toate cazurile penale, este nevoie fie de cooperarea activă a victimei sau de un martor la comiterea infracțiunii. Poliția și procurorii nu pot ancheta un caz din proprie inițiativă, chiar dacă există probe fizice obiective. În consecință, un violator poate scăpa nepedepsit dacă victima își reține plângerea.

Conform statisticilor Ministerului de Interne, s-au raportat 1.274 de cazuri de viol până la 31 iulie. Potrivit statisticilor Ministerului Public, până la 1 mai, 104 persoane, din care șase erau minori, au fost condamnate de curți de primă instanță pentru viol, în timp ce 78 de persoane, din care 7 erau minori, au fost condamnate definitiv pentru viol până la 1 august.

Potrivit ONG-urilor și altor surse, violența împotriva femeilor, inclusiv violența în familie, a rămas o problemă gravă. Guvernul nu a abordat-o în mod eficient. Legea interzice violența domestică și permite intervenția poliției în astfel de cazuri. Legea prevede emiterea de ordine de restricție la cererea victimei și plata de către agresor a unor cheltuieli medicale, de judecată sau de cazare a victimei într-un adăpost. Deși legislația impune sancțiuni mai mari pentru acte de violență împotriva membrilor familiei decât pentru astfel de acte îndreptate împotriva altor persoane, foarte puține cazuri de violență domestică au fost urmărite în justiție. Numeroase cazuri au fost soluționate înainte sau în timpul procesului, presupusele victime renunțând la acuzații sau împacându-se cu presupușii agresori. În cazurile în care există probe solide de violență fizică în familie, instanța îi poate interzice sotului agresor/sotiei agresoare să se întoarcă acasă. De asemenea, legea permite poliției să amendeze soții agresori/sotiile agresoare cu sume cuprinse între 100 și 3.000 RON (27-810 dolari) pentru diverse acte abuzive.

Conform Ministerului de Interne, până la data de 8 iulie, un număr de 165 de femei fuseseră victime ale violenței domestice.

Mutilarea genitală feminină/Taierea: Legislația nu interzice expres mutilarea genitală feminină/taierea. În România nu există o tradiție a mutilării feminine/taierii și nu s-au semnalat astfel de cazuri.

Hartuirea sexuală: Legea interzice hartuirea sexuală. Conform prevederilor noului Cod Penal, pedepsele variază de la amenzi până la închisoare de trei luni până la un an. Deși problema există, sensibilizarea publicului a fost, în continuare, slabă. Nu au existat programe eficiente pentru educarea publicului cu privire la hartuirea sexuală.

Dreptul la reproducere: Cuplurile și indivizii au avut dreptul de a decide numărul, intervalul dintre nașteri și momentul nașterii copiilor lor.

Cu toate acestea, au existat piedici în calea accesului la informație și la servicii menite să asigure cele mai înalte standarde ale sănătății reproducerii. Acestea au inclus: lipsa unor proceduri adecvate post-mortem în cazurile de mortalitate a mamelor; lipsa de educație sexuală adecvată vârstei în rândul adolescenților; numărul mare de adolescenți însărcinați; lipsa alocării de fonduri pentru programe de contracepție; lipsa unei strategii naționale privind sănătatea și drepturile sexuale și reproductive; apariția de complicații ce puteau fi prevenite în cazurile de avort. Unele femei, în special femeile de etnie romă, au întâmpinat dificultăți în obținerea accesului la servicii medicale reproductive, din motive care au inclus lipsa de informație, discriminarea etnică, lipsa asigurării medicale și sărăcia. Nu există date recente referitoare la prezenta personalului medical calificat pe parcursul sarcinii și la naștere, însă

conform bazei de date „Sanatate pentru toti” a Organizatiei Mondiale a Sanatatii, personalul medical calificat a participat la 8,7% dintre nasterii. Conform Ministerului Sanatatii, în 2012, 62,9% dintre femeile însărcinate erau înregistrate în primul trimestru al anului, în timp ce 13,2% erau înregistrate în al treilea trimestru al sarcinii. Nu s-au semnalat practici coercitive de planificare familiala, inclusiv cazuri de sterilizare, însa cercetarea calitativa efectuata în trei centre de reabilitare psihiatrica, facuta publica în luna mai, a semnalat practica de oferire de contraceptive orale femeilor cu dizabilitati mentale fara consimtamântul lor.

Discriminarea: Conform legii, femeile si barbati au drepturi egale, inclusiv în baza legii familiei, legislatiei muncii, legii proprietatii si legislatiei succesiunii.

Conform legislatiei, munca trebuie platita la fel. Guvernul nu a aplicat aceste prevederi si autoritatile nu au acordat atentie sau resurse suficiente pentru solutionarea problemelor cu care se confrunta femeile. (vezi sectiunea 7. d.) Femeile au ocupat putine functii de conducere în sectorul privat si au existat, în continuare, diferente salariale între barbati si femei în cele mai multe sectoare economice. Conform Eurostat, în 2012, salariile femeilor erau cu 9.7% mai mici decât cele ale barbatilor angajati pe posturi similare.

CNCD este corpul care se ocupa de discriminarea femeilor. În luna iulie, dupa o plângere depusa de un grup de ONG-uri, CNCD l-a sanctionat pe primarul Constantei, Radu Mazare, cu un avertisment pentru ca a declarat în campania de promovare a statiunii Mamaia ca „femeile trebuie vânate ca niste gazele” si pentru ca i-a îndemnat pe turistii mai tineri sa priveasca pasarile pe plaja, iar pe aceia mai în vârsta sa le priveasca într-o zona separata, speciala. ONG-urile au sustinut ca astfel de declaratii sunt sexiste si încurajeaza hartuirea sexuala.

Desi legea le acorda angajatelor care se întorc la munca din concediul de maternitate dreptul de a reveni pe acelasi post sau pe un post similar, femeile însărcinate si femeile aflate la vârsta la care pot avea copii pot fi discriminate pe piata muncii fara sa se recunoasca acest lucru.

Copii

Înregistrarea nasterilor: Persoanele care au cel puțin un parinte cetatean român primesc cetatenia româna la nastere. Desi înregistrarea la nastere este obligatorie conform legii, unii dintre copii nu au fost înregistrati la nastere si, ca urmare, nu au putut beneficia de servicii publice. Cel mai adesea, copiii nu au fost înregistrati la nastere pentru ca parintii nu au declarat nasterea copilului autoritatilor de resort, în unele cazuri pentru ca parintii nu aveau documente de identitate sau de resedinta, ori copilul se nascuse în strainatate, unde parintii locuiau ilegal. Cei mai multi dintre copiii aflati în astfel de situatii au avut acces la scolarizare, iar autoritatile au sprijinit obtinerea de certificate de nastere pentru copiii neînregistrati, însa educatia acestor copii a depins de decizia autoritatilor scolare. Copiii fara documente de identitate au întâmpinat dificultati si în ceea ce priveste accesul la servicii medicale. Aceasta problema s-a înregistrat mai ales în cazul populatiei de etnie roma, dar a fost prezenta si în rândul altor comunitati.

Educatie: Au existat informatii potrivit carora copiii romi au fost segregati de elevii ne-romi si au fost supusi unor tratamente discriminatorii (vezi Minoritati nationale/rasiale/etnice).

Abuzul asupra minorilor: Abuzarea si neglijarea minorilor au fost, în continuare, probleme grave, iar constientizarea acestora de catre publicul larg a continuat sa fie scazuta. Mass-

media a semnalat câteva cazuri grave de abuz sau neglijență, în familie, în familiile de asistenți maternali și în instituțiile de îngrijire a minorilor.

Conform statisticilor Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice, la sfârșitul lunii martie, serviciile de protecție a copilului identificaseră 3.202 cazuri de abuz asupra minorilor; 264 dintre ele au fost cazuri de abuz fizic, 465 de abuz emoțional, 146 de abuz sexual, 39 de exploatare prin muncă, 27 de exploatare sexuală, 35 de exploatare în scopul comiterii de infracțiuni și 2.255 de cazuri de neglijență. 1.532 dintre copiii agresați erau băieți și 1.670 fete.

Autoritățile nu au pus la punct încă un mecanism de identificare și tratare a copiilor abuzați și neglijanți și a familiilor lor.

Casatoriile fortate și cele timpurii: Vârsta legală pentru căsătorie este de 18 ani atât pentru băieți, cât și pentru fete, dar în anumite condiții, fetele se pot căsători începând cu vârsta de 15 ani. Căsătoriile ilegale între copii au fost des întâlnite în rândul anumitor grupuri sociale, în special al romilor.

Conform Institutului Național de Statistică, în 2013 au avut loc 541 de căsătorii cu fete minore. Ocazional, mass-media a prezentat cazuri individuale. Nu au existat politici publice care să prevină căsătoriile între minori sau instituții guvernamentale care să abordeze această problemă. În luna martie, auto-proclamatul rege al romilor, Dorin Cioaba, a interzis căsătoriile timpurii în comunitatea romă, amenințându-i cu excluderea din comunitate și denunțarea celor care nu respectă regula către autorități.

Mutilarea genitală feminină/Taierea: Legislația nu interzice expres mutilarea genitală feminină/taierea. În România nu există o tradiție a mutilării feminine/taierii și nu s-au semnalat astfel de cazuri.

Exploatarea sexuală a copiilor: Noul Cod Penal prevede pedepse de unul până la 10 ani de închisoare pentru persoanele condamnate pentru acte sexuale cu minori, pedeapsa variabilă în funcție de circumstanțe și categoria de vârstă a copilului. Orice fel de act sexual cu un minor cu vârsta cuprinsă între 13 și 15 ani se pedepsește cu închisoarea de unul până la cinci ani. Actele sexuale cu minori cu vârsta mai mică de 13 ani se pedepsesc cu doi până la șapte ani de închisoare și privarea de unele drepturi. În nici unul dintre cazuri nu sunt prevăzute pedepse pentru acte sexuale între indivizi a căror diferență de vârstă este mai mică de trei ani. Orice fel de act sexual comis de un adult cu un minor cu vârsta cuprinsă între 13 și 15 ani, în care adultul face abuz de autoritatea sau influența sa asupra victimei, se pedepsește cu doi până la șapte ani de închisoare și privarea de unele drepturi. Toate aceste forme de exploatare a minorilor se pedepsesc cu închisoarea de trei până la 10 ani și privarea de unele drepturi dacă minorul este frate, este în grijă, educația sau sub tratamentul faptasului sau dacă fapta a fost comisă în scopul producerii de materiale de pornografie infantilă.

Copiii strazii: Conform statisticilor oficiale ale Direcției Generale de Asistență Socială și Protecția Copilului, la sfârșitul lunii martie, în întreaga țară existau 715 de copii ai strazii. ONG-urile care lucrează cu copiii strazii considerau că numărul real este de două-trei ori mai mare.

Copiii instituționalizați: Conform Ministerului Muncii, Familiei, Protecției Sociale și Persoanelor Vârstnice (Ministerul Muncii), la sfârșitul lunii iunie existau 61.720 de copii în

sistemul de protecție specială. 37.832 dintre ei se aflau în servicii de tip familial (familii adoptive, rude, alte familii, persoane), 1.630 în servicii de îngrijire alternativă (cu tutore) și 18.218 în servicii de tip rezidențial (publice sau private).

S-au semnalat de asemenea cazuri de maltratare a copiilor abandonati cu dizabilitati și de încarcerare prelungita a copiilor din orfelinatelor de stat ca pedeapsa pentru abateri disciplinare.

Conform statisticilor oficiale, în primele șase luni ale anului, părinții au abandonat 750 de copii în maternități sau spitale. ONG-urile au susținut că statisticile oficiale nu reflectă numărul real și că autoritățile nu au recunoscut niciodată numeroși copii instituționalizați ca abandonati.

Rapirile internaționale de copii: România este co-semnatara a Convenției de la Haga asupra aspectelor civile ale rapirii internaționale de copii, din 1980. Pentru informații, vezi raportul anual al Departamentului de Stat cu privire la îndeplinirea obligațiilor la <http://travel.state.gov/content/childabduction/english/legal/compliance.html>

travel.state.gov/content/childabduction/english/country/romania.html.

Antisemitismul

Potrivit recensământului din 2011, în România trăiesc 3.271 de evrei. Pe parcursul anului s-au înregistrat acte de antisemitism.

Legea interzice negarea publică a Holocaustului, incluzând în definiția Holocaustului atât persecuția romilor, cât și a evreilor. Nu au existat condamnări în baza acestei legi pe parcursul anului.

Organizațiile extremiste au organizat, ocazional, evenimente de mare vizibilitate pe teme antisemite și au continuat să sponsorizeze organizarea de evenimente, inclusiv slujbe religioase, simpozioane și marsuri, de comemorare a unor conducători ai Măscării Legionare, organizație fascistă, xenofobă și rasistă, din perioada premergătoare celui de-Al Doilea Război Mondial, precum Horia Sima și Corneliu Zelea Codreanu. Astfel de evenimente au avut loc la Sibiu, Alba Iulia, Tandarei, Fetea, Ciolpani și București.

Ocazional, unele autorități locale și municipale au omagiat legionari, au permis construirea de monumente comemorative dedicate unor figuri istorice pro-naziste și unor negaționiști ai Holocaustului și au dat numele lor unor străzi. Materiale care promovau idei antisemite și îi elogiau pe legionari au fost promovate în presa și distribuite pe internet.

În datele de 28 mai și 21 iunie, călugărul ortodox Teodot a făcut declarații antisemite în timpul unei slujbe la Mănăstirea Petru-Voda și în timpul unei slujbe organizate la Ciolpani, cu ocazia sărbătoririi a 87 de ani de la înființarea Măscării Legionare. Federația Comunităților Evreiești din România, Institutul Elie Wiesel și Centrul pentru Monitorizarea Antisemitismului în România (MCA România) au solicitat Bisericii Ortodoxe și autorităților să ia măsuri. Biserica Ortodoxă a respins acuzațiile că membrii clerului sau promovează antisemitismul și a cerut superiorilor călugărului să ia măsuri împotriva acestuia. Autoritățile nu au luat nicio măsură legală împotriva lui Teodot.

În luna iunie, autori neidentificati au aruncat cu pietre si au spart ferestrele unei sinagogi din Ploiesti si au aruncat un cocktail Molotov pe podeaua din lemn a unei foste sinagogi din Sighisoara, în care se afla un centru cultural. Anchetele erau în curs în ambele cazuri.

În luna august, postul de televiziune Antena 1 a difuzat o stire privind un anunt afisat pe internet, prin care o persoana neidentificata domiciliata în Târgu Jiu vindea un lampadar facut din pielea unei victime a Holocaustului cu pretul de 20.000 de euro (25.000 de dolari). Într-un interviu telefonic cu jurnalistii, vânzatorul s-a oferit sa demonstreze originea produsului si sa ofere si alte lampadare. MCA România a depus plângere la Inspectoratul de Politie Gorj pentru trafic de organe. Politia a început o ancheta, aflata în curs la sfârșitul lunii octombrie.

În data de 7 septembrie, aflat la o emisiune de televiziune, prim-ministrul Victor Ponta a declarat ca „impactul regimului de 10 ani al lui [presedintelui Traian] Basescu este asemanator celui avut de regimul nazist asupra Germaniei”. Declaratia a stârnit reactii critice puternice din partea politicianilor români si straini, a societatii civile, a diplomatilor, a Federatiei Comunitatilor Evreiesti si a Institutului Wiesel. Active Watch, un ONG pe probleme de drepturile omului, a depus plângere la CNCD, declarând ca Ponta neaga implicit Holocaustul si banalizeaza crimele naziste. În data de 24 septembrie, CNCD a hotarât ca declaratiile lui Ponta se încadreaza în limitele libertatii de exprimare si nu sunt discriminatorii.

Guvernul a continuat sa aplice recomandarile incluse în Raportul Comisiei Internationale pentru Studiarea Holocaustului în România (Comisia Wiesel) si sa promoveze educatia despre istoria Holocaustului în programa scolara. Ministerul Educatiei Nationale a furnizat materiale scrise si a mentinut un website cu un ghid de predare a istoriei Holocaustului menit sa ajute profesorii din întreaga tara. Scolile din întreaga tara au marcat Ziua Nationala de Comemorare a Holocaustului în data de 9 octombrie.

Guvernul a continuat sa înregistreze progrese în efortul de extindere a educatiei despre istoria Holocaustului din România. Holocaustul este inclus în orele de istorie la clasele a VII-a, a IX-a, a XI-a si a XII-a. În anul scolar 2012-2013, 106 licee au oferit cursul optional „Istoria evreilor – Holocaustul”. Ministerul Educatiei Nationale a sponsorizat seminare nationale si internationale despre predarea istoriei Holocaustului si a oferit resurse educationale complementare pentru a sprijini combaterea antisemitismului. În luna martie, Inspectoratul Scolar al Municipiului Bucuresti si Institutul Wiesel au sponsorizat un seminar de predare a Holocaustului la Bucuresti, pentru 150 de profesori.

În octombrie 2013, Ministerul Educatiei Nationale, Institutul Wiesel, The Memorial Library and Art Collection of the Second World War Society (New York) si Association for Eastern Europe Studies au fost de acord ca organizeze un concurs scolar national „Amintirea Holocaustului”, în anul scolar 2013-2014. Demnitarii au criticat public extremismul, antisemitismul, xenofobia si încercările de negare a Holocaustului.

Traficul de persoane

Vezi Raportul cu privire la Traficul de persoane, elaborat anual de Departamentul de Stat si publicat la www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/.

Persoane cu dizabilitati

Legea interzice discriminarea persoanelor cu dizabilitati fizice, senzoriale, intelectuale si mintale la locul de munca, în educatie, în accesul la mijloace de transport (fara a mentiona transportul aerian), în accesul la serviciile medicale sau la alte servicii. Guvernul nu a aplicat legea în întregime, iar discriminarea persoanelor cu dizabilitati a fost, în continuare, o problema.

În multe cazuri, persoanele cu dizabilitati se confrunta cu discriminarea autoritatilor si a societatii. Conform unui raport elaborat de Agentia pentru Drepturi Fundamentale a UE (ADF), publicat în iunie 2012, doar 1% dintre persoanele cu dizabilitati mintale aveau un loc de munca. Raportul ADF indica de asemenea ca persoanele cu dizabilitati mintale din institutii, în special copiii, sunt victimele diverselor forme de intimidare, hartuire si abuz. Conform unui studiu finantat din fonduri UE si publicat în 2012, 87% dintre respondenti considerau discriminarea (în sensul larg al cuvântului) una dintre marile probleme cu care se confrunta persoanele cu dizabilitati.

Legea prevede asigurarea de posibilitati de acces pentru persoanele cu dizabilitati în cladiri si în transportul public. Desi numarul cladirilor cu facilitati construite special pentru persoanele cu dizabilitati a continuat sa creasca pe parcursul anului, el a ramas în continuare insuficient iar pentru persoanele cu dizabilitati a fost extrem de dificil sa strabata strazile din orase sau sa aiba acces în cladirile publice.

Conform Ministerului Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Vârstnice, la sfârșitul lunii martie erau înregistrate 715.201 de persoane cu dizabilitati, dintre care doar 29.184 aveau loc de munca. La sfârșitul lunii iunie existau 387 de institutii publice de asistenta sociala pentru adultii cu dizabilitati, coordonate de Ministerul Muncii. Conform statisticilor oficiale ale DPC, la sfârșitul lunii martie existau 61.720 de copii cu dizabilitati.

Între octombrie 2013 si martie 2014, pe baza unor protocoale scrise, încheiate cu Ministerul Muncii, Familiei, Protectiei Sociale si Persoanelor Vârstnice si cu Ministerul Sanatatii, reprezentanti ai Centrului pentru Resurse Juridice (CRJ) au efectuat vizite neanuntate la centre publice si private destinate copiilor cu dizabilitati. În urma vizitelor, CRJ a identificat o serie de încălcari ale unora dintre drepturile pacientilor si ale legii. CRJ a constatat ca nu exista proceduri eficiente de înregistrare si solutionare a plângerilor si ca abuzul verbal si fizic al copiilor, sedarea, limitarea excesiva a miscarii, lipsa igienei, conditiile neadecvate, lipsa îngrijirii medicale si lipsa accesului la educatie sunt probleme des întâlnite.

Un raport al CRJ a exprimat îngrijorare cu privire la respectarea drepturilor persoanelor cu dizabilitati la Centrul pentru persoanele cu probleme mintale „Sfântul Toma”, din Breaza. Reprezentanti ai CRJ au vizitat institutia de doua ori. Pe 28 martie, reprezentantilor CRJ nu li s-a permis accesul. Pe 15 aprilie, când reprezentantilor CRJ li s-a permis sa viziteze centrul, nu li s-a permis accesul la documentele privind starea pacientilor. CRJ a semnalat faptul ca centrul functioneaza ilegal si ca sase persoane au murit acolo în cele 18 luni anterioare vizitei reprezentantilor sai, fara sa se demareze o ancheta adecvata a circumstatelor în care au avut loc decese. În plus, conform CRJ, conditiile de trai ale pacientilor si îngrijirea medicala oferita sunt neadecvate si acestia nu pot formula plângeri catre autoritatile competente.

Dupa o vizita de cinci zile în tara în luna aprilie, Nils Muiznieks, comisarul pentru drepturile omului al Consiliului European si-a exprimat îngrijorarea cu privire la situatia copiilor cu dizabilitati plasati în institutii. El a mentionat faptul ca legislatia româneasca nu este aliniata prevederilor Conventiei privind Drepturile Persoanelor cu Dizabilitati, astfel încât persoanele

cu dizabilitati sa beneficieze de capacitate juridica în toate domeniile, în mod egal cu toti ceilalti cetateni.

În luna iulie, CEDO a hotarât pentru prima oara ca ONG-urile pot reprezenta interesele unui tânar seropozitiv care nu avea rude si care a decedat într-un spital de psihiatrie din Poiana Mare, în 2004. CEDO a hotarât ca România a încalcat dreptul la viata al tânarului si a condamnat-o la plata a 35.000 de euro (43.800 de dolari) ONG-urilor, ca despagubiri.

Conform ONG-urilor pe probleme de drepturile omului, nu a existat un sistem care sa garanteze respectarea drepturilor copiilor cu dizabilitati mintale de catre institutiile de stat în care se afla acestia. Directia generala pentru protectia persoanelor cu handicap din cadrul Ministerului Muncii coordoneaza la nivel central activitatile de protectie speciala si de sprijinire a drepturilor persoanelor cu dizabilitati, elaboreaza politici, strategii si standarde în domeniul drepturilor persoanelor cu dizabilitati si monitorizeaza aplicarea reglementarilor.

Minoritati nationale/rasiale/etnice

Discriminarea romilor a continuat sa fie o problema grava. Observatorii au estimat ca în România traiesc între 1.800.0000 si 2.500.000 de romi, reprezentând aproximativ 10% din totalul populatiei. Conform rezultatelor celui mai recent recensamânt, din 2011, în România traiesc 621.573 de romi, reprezentând 3,1% din populatie.

Grupuri ale romilor s-au plâns ca brutalitatea politiei, inclusiv bataile si hartuirea, sunt practici comune. Atât presa interna, cât si cea internationala si observatorii au semnalat numeroase cazuri de discriminare a romilor de catre societate. ONG-urile au semnalat faptul ca romii nu au fost lasati sa intre sau nu au fost serviti în mai multe spatii publice. De asemenea, romii au avut acces redus la serviciile guvernamentale, putine oportunitati de angajare, rate ridicate de abandon scolar, acces limitat la servicii medicale si discriminare pe scara larga. Lipsa documentelor de identitate i-a împiedicat pe romi sa participe la alegeri, sa beneficieze de ajutor social, sa aiba acces la asigurarile de sanatate, sa obtina documente de proprietate si sa intre pe piata fortei de munca. Un numar covârsitor de romi erau someri sau aveau locuri de muncitori necalificati.

Un studiu referitor la incluziunea romilor, publicat în iunie 2013 de Agentia Împreuna, un ONG pe probleme de drepturile romilor, a dezvaluit faptul ca procentajul copiilor romi care renunta la educatia liceala este mai mare decât în cazul copiilor ne-romi, ca rata somajului este mai mare în rândul romilor si ca acestia au o speranta de viata mai mica.

Stereotipurile si limbajul discriminatoriu împotriva romilor au fost utilizate pe scara larga; jurnalisti si mai multi demnitari au facut declaratii considerate discriminatorii de catre membrii comunitatii rome; drept urmare, CNCD a amendat câteva persoane. Utilizarea de afise, lozinci si cântece anti-romi a fost des întâlnita si raspândita, în special la evenimentele sportive de amploare, televizate. Anunturile publicitare discriminatorii au continuat sa fie publicate în presa scrisa si pe internet.

Potrivit relatarilor presei, evacuarea romilor a continuat în Constanta, Cluj, Pitesti, Eforie si alte localitati în cursul anului. Pe 16 iulie, 10 familii de romi (aproximativ 50 de persoane) au fost evacuate din Eforie, dintr-o scoala abandonata, unde fusesera mutate dupa o evacuare în septembrie 2013. Trei dintre familii (inclusiv 14 copii) nu au primit nicio locuinta, restul au fost cazate în locuinte de tip container.

ONG-urile și presa au relatat că discriminarea elevilor romi de către personalul didactic și de către alți elevi i-a descurajat pe aceștia să-și continue studiile. În ciuda ordinului Ministerului Educației, care interzice segregarea elevilor romi, au fost semnalate cazuri în care copiii romi au fost așezați în spatele clasei, au fost ignorați de profesori sau au fost brutalizați de alți elevi. În unele comunități, autoritățile i-au plasat pe elevii romi în clase sau chiar școli separate.

Reprezentanții ai ONG-urilor au subliniat că femeile romi s-au confruntat atât cu discriminarea pe criteriu de sex, cât și cu discriminarea pe criteriu de etnie. În multe cazuri, femeile romi nu au pregătirea, aptitudinile sau experiența profesională necesare pentru a fi integrate în sistemul economic.

În data de 10 februarie, CNCD a hotărât că declarația din 2010 a președintelui Basescu că „putini dintre romii nomazi vor să muncească; tradițional, mulți dintre ei trăiesc din ce fură” este discriminatorie și l-a amendat cu 600 de lei (160 de dolari). Basescu a contestat decizia în instanță, iar Curtea de Apel București i-a respins contestația pe 27 iunie.

În decembrie 2013, judecătoria din Cluj a hotărât că evacuarea a 270 de romi din centrul Cujului și relocarea lor în Pata Rât, în apropierea unei gropi de gunoier, în 2010, a fost ilegală și că fiecare dintre romii relocați ar trebui să primească 2.000 de euro (2.500 de dolari) ca despăgubiri.

Agentia Națională pentru Romi are sarcina de a coordona politicile publice pentru romi. Cu toate acestea, ONG-urile pentru romi au criticat sfera de atribuții ale agenției, considerând că este mult prea largă și adesea se suprapune cu activitățile altor agenții guvernamentale. ONG-urile au criticat de asemenea lipsa de eficiență a Strategiei Naționale de Îmbunătățire a Situației Romilor. În ciuda opoziției și criticilor formulate de un număr mare de ONG-uri, în data de 27 mai, Parlamentul a adoptat o lege de înființare a unui ONG de stat care să atragă fonduri naționale și internaționale pentru programe destinate romilor. ONG-urile consideră că o astfel de fundație ar prelua atribuțiile Agenției Naționale pentru Romi, cât și pe cele ale societății civile și ar deține un monopol asupra activităților din acest domeniu.

În cadrul Inspectoratului General al Poliției Române există un consiliu consultativ în sarcină cu gestionarea relației dintre poliție și comunitatea romă. În vederea îmbunătățirii relațiilor cu comunitatea romă, poliția a continuat să folosească mediatorii romi care să faciliteze comunicarea dintre romi și autorități și să ajute în situațiile de criză.

Conform ultimului recensământ efectuat în 2011, etnicii maghiari sunt cea mai mare minoritate etnică, având 1.227.000 de persoane.

Etnicii maghiari au continuat să semnaleze cazuri de discriminare. Ei au declarat că nu li s-a permis utilizarea limbii materne în instanțe, că multe autorități municipale nu folosesc plăcuțe bilingve și că în unele cazuri s-a obstrucționat și interzis folosirea steagului secuiesc. Înalta Curte de Casație și Justiție a hotărât că solicitarea autorităților locale ca funcționarii publici să vorbească limba maghiară în zonele cu populație maghiară majoritară discriminează alte grupuri etnice. Alte hotărâri ale instanțelor și decizii ale CNCD au stabilit că finanțarea de publicitate tipărite exclusiv în limba maghiară discriminează alte grupuri etnice. Etnicii maghiari au numit aceste decizii discriminatorii.

CNCD a respins o plângere din iulie 2013, depusa de Uniunea Democratica a Maghiarilor din România (UDMR) împotriva Agenției Române de Asigurare a Calității Învățământului Superior, care a distribuit o scrisoare ce susținea ca medicii rezidenți trebuie să vorbească doar în română cu pacienții. Plângerea UDMR susținea că cerința afectează negativ calitatea îngrijirii acordate pacienților maghiari și blochează pregătirea practică a studenților care sunt etnici maghiari.

În regiunea Moldovei, minoritatea ceangailor romano-catolici a avut în continuare cursuri de limbă maghiară finanțate de guvern. În unele localități, autoritățile au respins cererile de organizare a unor cursuri în limbă maghiară.

Acte de violență, discriminare și alte abuzuri pe criterii de orientare sexuală și identitate de gen

Legea interzice discriminarea pe criteriul orientării sexuale. ONG-urile au semnalat faptul că abuzurile poliției și discriminarea societății împotriva lesbienei, a homosexualilor, bisexualilor și transsexualilor (LGBT) au fost un lucru obișnuit și că ostilitatea față de împiedicat semnalarea unor cazuri de hartuire și discriminare. Membrii comunității LGBT și-au exprimat, în continuare, îngrijorarea privind discriminarea în sistemele publice de învățământ și de sănătate.

Pe 13 martie, parlamentarul Sonia Draghici a făcut declarații peiorative despre homosexualitate într-un interviu cu ziarul *Gândul*, sugerând că aceasta este o boală mentală sau cel puțin un defect de comportament și legând-o de pedofilie.

În luna septembrie, în urma plângerii formulate de un client, directorul clubului de fitness al hotelului Radisson Blu din București a interzis unui cuplu de homosexuali să schimbe hainele fiicei de trei ani în vestiarul bărbaților. Cuplul și Asociația ACCEPT, un ONG care promovează drepturile LGBT, au depus o plângere la CNCD.

În luna septembrie, Biserica Ortodoxă a cerut autorităților locale din Botosani să îndepărteze umbrelele menite să asigure umbră la mesele așezate într-o zonă de relaxare din centrul vechi al orașului. Cele 40 de umbrele în culorile curcubeului au fost considerate de preoții ortodocși un simbol al comunității LGBT. Autoritățile au aprobat cererea și au îndepărtat umbrelele.

Legea care reglementează capacitatea persoanelor transexuale de a-și schimba identitatea este vagă și incompletă, conducând la inconsecvențe în practica juridică în privința recunoașterii legale a identității de gen și, în unele cazuri, schimbarea identității nu a fost permisă în lipsa intervenției medicale de schimbare de sex. Din cauza procedurii legale anevoioase, în multe cazuri persoanele transexuale nu au putut obține documente care să reflecte identitatea lor de gen ceea ce a condus la dificultăți în obținerea accesului la toate serviciile pentru care este necesară prezentarea documentelor de identitate (îngrijire medicală, abonament de transport, servicii bancare). S-au semnalat cazuri în care persoanele transexuale s-au confruntat cu dificultăți în a obține îngrijire medicală pentru că medicii aveau puține cunoștințe despre problemele legate de transexualitate și nu știau cum să-i trateze pe pacienții transexuali. Au existat foarte puțini medici care aveau cunoștințele necesare sau au acceptat să efectueze operații de schimbare de sex. Și accesul la servicii de consiliere psihologică a fost limitat pentru că au existat puțini specialiști cu experiență și cunoștințele necesare, iar alții au refuzat pacienții transexuali.

În luna iunie, Înalta Curte de Casatie si Justitie a acordat câstig de cauza organizatiei ACCEPT în cazul unui tânar hartuit si amenintat de politie în 2011 pe baza presupusei sale orientari sexuale. Politia nu a anchetat cazul, iar CNCD a declarat ca nu are competenta de a ancheta masurile interne ale politiei.

În data de 7 iunie, peste 500 de persoane au participat la parada Gay Pride din Bucuresti, care a avut loc fara incidente. Înainte de parada Gay Pride, câteva zeci de persoane au luat parte la „Marsul normalitatii”, organizat de o organiza?ie de extrema dreapta, Noua Dreapta, în semn de protest împotriva homosexualitatii. Comisia Europeana si ambasadele a 18 tari au semnat un mesaj de sprijin pentru drepturile persoanelor LGBT.

HIV si SIDA si stigmatizarea sociala

Conform bazei de date nationale a Ministerului Sanatatii, referitoare la HIV/SIDA, la sfârșitul lunii iunie 2014, erau înregistrati 12.603 pacienti diagnosticati cu HIV si SIDA. 8.846 dintre acestia beneficiau de tratament retroviral gratuit, însa tratamentul a fost întrerupt în cursul anului în multe judete din cauza coruptiei si a finantarii insuficiente de catre Ministerul Sanatatii. Guvernul nu a adoptat o strategie nationala privind HIV, motiv pentru care nu a fost pus în aplicare un program national de prevenire a infectarii cu HIV. În plus, lipsa programelor de educatie sexuala în scoli a afectat sanatatea membrilor comunitatii LGBT si a întregii populatii. Persoanele cu HIV/SIDA au fost discriminate de catre societate. Desi conform legii, persoanele infectate cu HIV au dreptul la confidentialitate si tratament adecvat, autoritatile au aplicat legea în putine cazuri, iar discriminarea a afectat accesul persoanelor bolnave de HIV/SIDA la servicii de îngrijire medicala si dentara de rutina. Încalcarea confidentialitatii privind statutul HIV al unei persoane a fost des întâlnita si rareori pedepsita.

Observatorii au semnalat incapacitatea autoritatilor de a-i proteja pe copii cu HIV/SIDA de discriminare, abuz si neglijare. S-au semnalat cazuri în care doctorii au refuzat sa trateze copiii si tinerii bolnavi de HIV/SIDA. Personalul medical, autoritatile scolare si angajatii guvernamentali nu au pastrat întotdeauna confidentialitatea informatiilor referitoare la minorii infectati.

. Accesul adolescen?ilor infecta?i cu HIV la unitatile de sanatate a reproducerii si de prevenire a transmiterii HIV si a bolilor cu transmitere sexuala a fost adeseori limitat. Guvernul ofera acces la terapie antiretrovirală; cu toate acestea, stigmatizarea si discriminarea persoanelor infectate cu HIV/SIDA le-a împiedicat, adeseori, accesul la educatie, îngrijire medicala, servicii guvernamentale si angajare. Multe persoane infectate au renun?at la scoaladin cauza stigmatizarii sau bolii.

În luna august, presa a prezentat cazul unui tânar seropozitiv caruia nu i s-a acordat tratament stomatologic în judetul Suceava, fiind nevoit sa mearga în judetul Constanta, unde a gasit o fundatie care a acceptat sa îl trateze.

Femeile infectate cu HIV au semnalat Centrului Euroregional pentru Initiative Publice (ECPI) în 2012 ca s-au confruntat cu dificultati în accesul la servicii de îngrijire în maternitati ca urmare a discriminarii de catre personalul medical. Ele au declarat ca au fost tratate în mod degradant, li s-a încalcat dreptul la confidentialitate, au fost segregate si nu li s-a permis efectuarea de operatii de cezariana. ECPI a semnalat faptul ca personalul medical din sectiile de obstetrica-ginecologie nu pare sa înțeleaga si sa aplice prevederile stabilite de Ministerul Sanatatii pentru cazurile de femei seropozitive însarcinate. ECPI a primit informatii ca în

unele spitale femeile însărcinate sunt testate automat pentru HIV înainte de naștere fără să li se ceară consimțământul și fără să beneficieze de consiliere prealabilă, deși, conform legii, testarea pentru HIV nu este obligatorie.

Incitarea la acte de discriminare

Pe parcursul anului, mai mulți demnitari au făcut declarații care au contribuit la crearea de stereotipuri etnice despre romi (vezi Secțiunea 6, Minorități naționale/rasiale/etnice).

Secțiunea 7. Drepturile angajaților

a. Dreptul de asociere și dreptul de negociere colectivă

a. Freedom of Association and the Right to Collective Bargaining

Legislația permite angajaților să se asocieze în mod liber, să formeze și să adere la sindicate independente, să negocieze contracte colective și să efectueze greve legale. Legea interzice discriminarea antisindicală, însă nu prevede reangajarea persoanelor concediate pentru activități sindicale. Guvernul nu a respectat în totalitatea aceste drepturi, întrucât au lipsit mecanismele de aplicare, inclusiv reglementările privind aplicarea lor și sancțiunile.

Angajații Ministerului Aparării Naționale, anumite categorii de angajați civili ai Ministerului Administrației și Internelor și ai Ministerului Justiției, judecătorii, procurorii și personalul din serviciile de informații nu au avut permisiunea să formeze sindicate. Legea nu permite angajaților din anumite sectoare publice, precum paza frontierei, închisorii sau armata, să formeze sindicate sau să participe la greve. Această prevedere este valabilă și pentru toți angajații în sectoare ce țin de securitate, activități definite vag. Deși legea permite majorității angajaților să organizeze greve, condițiile greoaie care necesită mult timp au îngreunat organizarea de greve în mod legal. Deși nu este obligatoriu, în general, sindicatele solicită Ministerului Muncii și Protecției Sociale să arbitreze disputele cu angajatorii. Sindicatele pot intra în greva numai dacă angajatorii primesc un preaviz de 48 de ore. Organizarea grevelor este permisă doar dacă vizează protejarea intereselor economice ale angajaților, iar arbitrajul este obligatoriu după 20 de zile de greva. Legislația nu asigură baza legală pentru încheierea unor contracte colective de muncă la nivel național. Legea prevede că angajatorii și sindicatele pot negocia contracte colective la „niveluri inferioare” (nivel local), dar acestea nu fuseseră stabilite prin legislație până la sfârșitul anului. Angajatorii nu au obligația de a se consulta cu sindicatele asupra unor chestiuni precum acordarea de concedii fără plată angajaților sau reducerea programului de muncă din motive de natură economică.

Legea nu prevede protecție eficientă împotriva discriminării sindicatelor, pentru că nu include sancțiuni pentru astfel de acte de discriminare. Unii reprezentanți de sindicat au pretins că, din cauza numeroaselor chichite de ordin juridic, aplicarea prevederilor a rămas extrem de redusă, în special în companiile private mici și mijlocii. Conform legii, liderii de sindicat pot fi concediați ca urmare a rezultatelor profesionale.

În ceea ce privește aplicarea legii, sindicatele s-au plâns de asemenea că trebuie să-și prezinte nemulțumirile corporilor de arbitraj finanțate de guvern înainte de demararea grevei și că instanțele tind să declare grevele ilegale. Companiile pot cere despăgubiri de la organizatorii grevei în cazul în care instanța declară o greva ilegală.

Sindicatul continua sa-si exprime îngrijorarea cu privire la împartirea activelor sindicatelor, procedurile lungi de înregistrare a sindicatelor si de modificare a statutelor sindicatelor sau a comitetelor executive ale acestora, precum si cu privire la controlul excesiv al fondurilor sindicatelor. Exista discrepante între legislatia româneasca si standardele privind libertatea de asociere din legislatia internationala a muncii, inclusiv în ceea ce priveste aplicabilitatea legii în cazul anumitor categorii de muncitori, conditiile de eligibilitate pentru liderii de sindicat si restrictiile referitoare la activitati sindicale.

Guvernul nu a aplicat în mod eficient legislatia din domeniu. Resursele necesare aplicarii reglementarilor nu au fost adecvate pentru a permite o aplicare eficienta. Au existat putine inspectii, iar în 2013, managerii au semnalat cazuri în care au fost informati în prealabil ca vor avea lor inspectii neanuntate. Nu au existat informatii referitoare la penalitatile impuse pentru încălcarea prevederilor legale sau despre eficienta acestora în descurajarea încălcării legii. S-au înregistrat întârzieri semnificative în procedurile administrative si judiciare.

Guvernul a respectat dreptul de a forma sindicate în practica, în general, iar liderii sindicali au afirmat ca cerintele prevazute de lege pentru înregistrarea sindicatelor au fost complicate, dar în general rezonabile. Sindicatul au obiectat fata de cerinta de a depune liste cu viitorii membri de sindicat odata cu cererea de înscriere. Deoarece si angajatorii aveau acces la aceasta lista, liderii sindicali s-au temut ca acest lucru ar putea conduce la masuri împotriva angajatilor, împiedicând crearea de noi sindicate.

b. Interzicerea muncii fortate sau obligatorii

Legea interzice orice forma de munca fortata sau obligatorie. Cu toate acestea, au existat informatii conform carora astfel de practici au avut loc în continuare. Guvernul a aplicat legea în mod eficient.

Pedepsele includ închisoarea pe o perioada cuprinsa între sase luni si trei ani si au fost suficiente pentru a descuraja încălcarea prevederilor legale.

Barbati, femei si copii din România au fost traficati în scopuri de munca în agricultura, constructii, servicii domestice, hoteluri si productie. Rețele organizate, care au implicat adesea membri ai familiilor, au fortat persoane, inclusiv un numar semnificativ de femei si copii de etnie roma, precum si femei si copii din Moldova, sa cer?easca si sa practice furturi marunte (vezi si Sectiunea 7.c.)

Vezi si Raportul cu privire la Traficul de persoane, elaborat anual de Departamentul de Stat si publicat la www.state.gov/j/tip/rls/tiprpt/.

c. Interzicerea muncii minorilor si vârsta minima de angajare

Vârsta minima de angajare este de 16 ani, dar minorii pot munci cu consimtamântul parintilor sau al tutorilor de la vârsta de 15 ani.

Minorilor (sub 18 ani) le este interzis sa munceasca în conditii de risc. Legea asigura baza necesara eliminarii muncii minorilor în conditii de risc si include o lista cu activitati considerate periculoase, dar si sanctiuni pentru cei care încălca legea. Parintii copiilor care lucreaza în conditii de risc sunt obligati sa participe la programe de educatie sau consiliere parentala; daca nu respecta aceasta cerinta, pot primi amenzi cu valori cuprinse între 100 (27

de dolari) si 1.000 de lei (270 dolari). Persoanele care angajeaza minori pentru activitati cu grad ridicat de risc pot primi amenzi cu valori cuprinse între 500 de lei (135 de dolari) si 1.500 de lei (405 dolari).

Angajarea minorilor cu vârsta mai mare de 15 ani care urmeaza cursurile învățământului obligatoriu este interzisa si în cazul anumitor activitati ce le-ar putea periclita sanatatea, moralitatea sau siguranta. Minorii cu vârsta sub 16 ani care muncesc au dreptul sa își continue educatia, iar legea îi obliga pe angajatori sa îi sustina în aceasta privinta. Minorii cu vârste cuprinse între 15 si 18 ani pot lucra cel mult 6 ore pe zi si cel mult 30 de ore pe saptamâna, cu conditia ca participarea la cursuri sa nu fie afectata. Totusi, în practica, s-a constatat ca multi dintre copiii care muncesc renunta la participarea la cursuri. Minorii nu pot lucra ore suplimentare sau în schimburi de noapte si au dreptul la trei zile suplimentare de concediu anual.

Legea cere scolilor sa informeze imediat serviciile sociale cu privire la copiii care lipsesc de la ore pentru a munci. Serviciile sociale au responsabilitatea de a reintegra astfel de copii în sistemul de învățământ. Din cauza lipsei fondurilor, guvernul nu a realizat campanii de informare în rândul copiilor, al potentialilor angajatori, al personalului institutiilor de educatie si al publicului larg.

Ministerul Muncii, Familiei si Protectiei Sociale poate impune amenzi si poate închide fabrici pentru ca exploateaza minori, dar aplicarea legilor a fost, în general, laxa. În anii anteriori, angajatorii în cazul carora s-a constatat încălcarea prevederilor legislatiei referitoare la munca minorilor au fost amendati cu 500 de lei (135 de dolari) pâna la 1.500 de lei (405 dolari), dar nu au fost urmariti în justitie.

Munca minorilor, inclusiv cersitul, vânzarea de maruntisuri pe strada si spalatul parbrizelor, a ramas o practica raspândita în rândul comunitatilor de romi, mai ales în zonele urbane. Unii dintre copiii implicati în astfel de activitati aveau chiar si 5 ani.

Directia pentru Protectia Copilului din cadrul Ministerului Muncii, Familiei si Protectiei Sociale, se ocupa de monitorizarea si coordonarea tuturor programelor de prevenire si eliminare a formelor grave de munca a minorilor. Conform statisticilor DPC, în primele trei luni ale anului au fost confirmate 39 de cazuri de minori care munceau. Din numarul total, 21 de cazuri s-au înregistrat în zonele urbane si 18 în zonele rurale; 11 dintre victime erau fete, iar 28 erau baieti; 27 dintre copii aveau sub 14 ani, iar 12 aveau vârsta cuprinsa între 14 si 18 ani.

Guvernul a aplicat legea în mod eficient. Pedepsele au inclus amenzi cuprinse între 500 si 1.500 de lei (135 si 405 dolari). În primele trei luni ale anului 2014, s-au înregistrat 39 de cazuri de încălcare a prevederilor legale privind munca minorilor.

d. Discriminarea la angajare sau asumarea unei ocupatii

Legislatia muncii si reglementarile din domeniu interzic discriminarea pe baza de rasa, sex, gen, dizabilitate, limba, orientare sexuala si/sau identitate de gen, infectare cu HIV sau alte boli transmisibile, ori statut social. Guvernul nu a aplicat aceste legi în mod eficient. S-au înregistrat cazuri de discriminare la angajare sau în asumarea unei ocupatii, pe baza de gen, dizabilitate si infectare cu HIV. S-au înregistrat cazuri de discriminare a muncitorilor romi si migratori. (vezi Sectiunea 6).

e. Condițiile acceptabile de lucru

Începând cu luna ianuarie, salariul minim brut a fost de 850 de lei (230 de dolari). Ulterior, începând cu 1 iulie, el a crescut la 900 de lei (244 de dolari) pentru o norma întreaga de 169,333 de ore pe luna, sau aproximativ 5,31 lei (1,44 dolari) pe ora. Salariul minim al muncitorilor calificați este cu 20% mai mare decât al celor necalificați. Potrivit Eurostat, în 2010, venitul individual lunar al persoanelor „în pragul săraciei” era de 907 lei (246 de dolari). Legea prevede salarizare egală pentru un număr egal de ore lucrate. Legea prevede săptămâna de lucru de 40 de ore sau cinci zile. Angajații au dreptul la plată pentru orele suplimentare efectuate la sfârșit de săptămână sau de sărbătorile legale, precum și pentru cele care depășesc cele 40 de ore, dar nu trebuie să depășească 48 de ore pe săptămână, în medie, într-o lună. Legea prevede o perioadă de odihnă de 24 de ore în timpul săptămânii lucrătoare, deși majoritatea angajaților au primit două zile libere pe săptămână. Legislația permite de asemenea angajatorilor să scurteze norma de lucru a angajaților de la cinci la patru zile pe săptămână dacă activitatea de la locul de muncă scade din motive economice sau tehnice, în paralel cu o reducere corespunzătoare a salariului. Lucrul excesiv peste program poate aduce amenzi angajatorilor dacă angajații depun plângere, însă plângerile sunt rare. Legislația interzice impunerea de ore suplimentare de lucru.

Conform legii evaluarea performanțelor angajaților este la latitudinea angajatorilor. Se permit perioade mai lungi de probă a noilor angajați, iar procedurile de reziliere a contractului de muncă în perioada de probă s-au simplificat.

Legislația include prevederi privind munca temporară și sezonieră și prevede amenzi pentru munca prestată fără contract de muncă, atât pentru sectoarele formale, cât și pentru cele informale ale economiei. Angajatorii care folosesc ilegal forța de muncă pot fi condamnați la închisoare sau la plată unor amenzi cu valoare de până la 100.000 de lei (27.000 dolari). Durata maximă a unui contract de muncă temporară este de 24 de luni și poate fi prelungită succesiv, cu condiția ca durata totală a contractului să nu depășească 36 de luni, în concordanță cu prevederile legislației UE.

Ministerul Muncii, Familiei și Protecției Sociale are sarcina de a aplica legislația cu privire la condițiile de muncă, siguranța în muncă și salariul minim. Potrivit sindicatelor, mulți angajatori au plătit salarii suplimentare la negru, pentru a reduce cuantumul taxelor plătite atât de salariați, cât și de angajator. Această practică afectează negativ viitoarele pensii ale angajaților și capacitatea acestora de a obține împrumuturi de la bănci și alte instituții financiare. În cursul anului, aproximativ un sfert din numărul total al angajaților au primit doar salariul minim.

Liderii sindicali s-au plâns că încălcarea regulilor privind orele suplimentare a reprezentat principala problemă cu care s-au confruntat membrii de sindicat, întrucât angajaților li s-a cerut să lucreze peste limita maximă legală de ore suplimentare, plata prevăzută prin lege pentru aceste ore nefiind întotdeauna efectuată. Această situație a fost întâlnită cel mai des în sectoarele textil, bancar, financiar și de construcții. Unii funcționari sindicali au susținut că majoritatea accidentelor de muncă au avut loc în timpul acestor ore suplimentare obligatorii și neplătite.

În cursul anului, interdicția folosirii de forță de muncă fără contract a fost aplicată limitat, în parte din cauza corupției din cadrul Inspectoratului de Muncă, dar și pentru că atât angajatorii, cât și angajații au avut de câștigat de pe urma plății de impozite reduse ca urmare a muncii

fara contract sau a primirii unui salariu suplimentar la negru. Autoritatile au aplicat rar anctiunile prevazute de legislatia anterioara împotriva angajatorilor care folosesc ilegal forta de munca în totalitate. Anterior, la nivel national existau 1.500 de inspectori de munca, desi reprezentantii sindicatelor credeau ca acest numar a scazut în ultimii ani ca urmare a reducerii bugetului.

Amenzile prevazute pentru încalcarea legii sunt cuprinse între 300 de lei (84 de dolari) pentru încălcari minore ale legii si 100.000 de lei (27.000 de dolari) pentru încălcari mai grave. În general, sanctiunile nu au fost suficient de severe sau de bine aplicate pentru a descuraja încalcarea legii.

Ministerul are autoritatea de a stabili si pune în aplicare standarde de siguranta pentru majoritatea industriilor, dar nu a avut personal pregatit pentru punerea în aplicare a acestora. Angajatorii au ignorat, adeseori, recomandarile ministerului, aplicate de obicei numai dupa producerea unui accident.

Nu au fost disponibile informatii privind numarul de accidente si decese la locul de munca. Muncitorii nu pot evita situatiile care le pun în pericol sanatatea sau siguranta fara a risca sa-si piarda locul de munca. Nu exista avertizori de integritate în domeniul muncii.